

Generalitat
de Catalunya

Sistemes de cura i ODS. Polítiques públiques per a la sostenibilitat de la vida

Informe de resultats del procés participatiu

30 d'octubre de 2020

participa.gencat.cat

Unitats impulsores del procés participatiu:

ORGANITZA: Departament d'Acció Exterior, Relacions Institucionals i Transparència, Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible (CADS), Centre d'Estudis de Temes Contemporanis (CETC) i Secretaria de Transparència i Govern Obert

COL-LABORA: Institut Català de les Dones, Direcció General d'Igualtat i Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament

Unitats que acompanyen: Direcció General de Participació Ciutadana i Processos Electorals

Dinamització i redacció de l'informe: Spora Sinergies SCCL

Contingut

1. Introducció	4
1.1. Antecedents i context	4
1.2. Objectius del procés participatiu	5
2. Disseny del procés	6
2.1 Fase 1: Diagnosi	6
2.2 Fase 2: Propostes	7
2.3 Valoració de les persones participants	8
3. Assistència i participació	9
3.1 Xifres globals del procés	9
3.2 Llistat d'entitats participants	10
4. Resultats de la sessió de propostes	13
4.1 Contextualització dels eixos	13
4.2 Eix 1. Treball professionalitzat en l'àmbit de la llar i de les cures	15
4.2.1 Propostes sorgides a l'Eix 1 i debats associats	15
4.3 Eix 2. Treball de cures en l'àmbit familiar	21
4.3.1 Propostes sorgides a l'Eix 2 i debats associats	21
4.4 Eix 3. Conciliació, jornada laboral i teletreball	24
4.4.1 Propostes sorgides a l'Eix 3 i debats associats	24
4.5 Eix 4. Serveis públics – comunitaris	27
4.5.1 Propostes sorgides a l'Eix 4 i debats associats	27
4.6 Eix 5. Accions dirigides a homes	32
4.5.1 Propostes sorgides a l'Eix 5 i debats associats	32
4.7. Taula resum de les propostes	35
5. Conclusions	39
Annex I. Resultats de l'enquesta d'avaluació	41
Annex II. Programa de la sessió de diagnosi	45
Bibliografia	46

1. Introducció

En el marc del cinquè aniversari de l'aprovació de l'Agenda 2030 i la Dècada d'Acció impulsada per Nacions Unides per assolir els Objectius de Desenvolupament Sostenible, la Generalitat de Catalunya ha organitzat un seminari, amb dues sessions, per generar coneixement expert i propostes de millora sobre les polítiques públiques de cura i conciliació per tal de garantir la sostenibilitat de la vida.

1.1. Antecedents i context

La situació que estem vivint amb la COVID-19 ha fet encara més evident el conflicte que existeix al voltant del repartiment i desenvolupament de les tasques de cura i la llar. Per a moltes persones la conciliació de la vida personal, familiar i laboral resulta força complicat i acostuma a resoldre's a base de dobles i triples jornades, especialment en el cas de les dones.

Per atendre aquesta realitat urgent i en el marc del 5è aniversari de l'aprovació de l'Agenda 2030 i el 25è aniversari de la Declaració i Plataforma d'acció de Beijing, el Departament d'Acció Exterior, Relacions Institucionals i Transparència, el Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible (CADS), el Centre d'Estudis de Temes Contemporanis (CETC) i la Secretaria de Transparència i Govern Obert de la Generalitat de Catalunya han organitzat el seminari en línia *Sistemes de cura i ODS. Polítiques públiques per a la sostenibilitat de la vida*. El seminari s'ha dut a terme gràcies a la col·laboració, entre altres, de l'Institut Català de les Dones, la Direcció General d'Igualtat i l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament

El seminari i el procés participatiu sorgeixen com a continuació del dossier monogràfic "Feminisme(s)" publicat a la Revista IDEES pel Centre d'Estudis de Temes Contemporanis (CETC). Aquest seminari respon a l'objectiu del CETC i de la Secretaria de Transparència i Govern Obert d'impulsar una metodologia que compti amb les aportacions de persones expertes, així com també amb la participació de la ciutadania i la societat civil per desenvolupar propostes de polítiques públiques adreçades al Govern de la Generalitat i a les institucions. Aquesta ha estat doncs, una iniciativa pilot que es replicarà en altres temes properament, per assolir processos deliberatius de qualitat.

Segons l'Institut Europeu d'Igualtat de Gènere (EIGE), les responsabilitats vinculades a les cures i la inseguretat laboral limiten l'apoderament de les dones. Per fer-hi front, aquest Institut recomana als estats membres garantir la disponibilitat de serveis de cura d'alta qualitat que siguin assequibles per a tots els nivells socioeconòmics i englobin tant la cura dels infants com la cura de les persones grans, entre d'altres. En aquest sentit, la provisió de cures, sigui pública o privada, és aquella que està dirigida a atendre les necessitats – físiques, psicològiques, emocionals i materials– de les persones en el seu desenvolupament humà.

Amb aquest context de fons, la realització d'aquest seminari té la finalitat d'avançar cap a l'assoliment de l'Objectiu de Desenvolupament Sostenible (ODS) 5 sobre igualtat de gènere i l'apoderament de dones i nenes, a través de la generació d'una proposta experta i feminista de polítiques públiques de cura i conciliació.

1.2 Objectius del procés participatiu

Els objectius d'aquest procés participatiu han estat, principalment:

- Contextualitzar i identificar les principals dificultats i necessitats que existeixen a Catalunya en matèria de cures i conciliació, a partir de les aportacions de diferents figures expertes en l'àmbit de les polítiques de cura i conciliació.
- Recollir propostes de polítiques públiques per donar resposta a les necessitats identificades.
- Visualitzar els principals punts d'acord i de desacord que existeixen al voltant dels principals temes abordats.

2. Disseny del procés

Per tal de donar resposta als objectius marcats, s'ha desenvolupat un procés de treball participatiu articulat al voltant de dues sessions que es descriuen amb detall en els següents subapartats.

La primera sessió es va dur a terme de manera telemàtica el 22 de setembre de 2020 i va estar dedicada a oferir un context i estat de la qüestió en matèries de cures i conciliació a través de la participació de sis persones expertes, i l'elaboració posterior d'un diagnòstic participatiu sobre els principals consensos en aquest àmbit amb altres d'agents clau.

La segona sessió, celebrada el 20 d'octubre, va consistir en una sessió de treball en línia, amb agents implicats de diferents àmbits, centrada en l'elaboració de propostes sobre polítiques públiques en matèria de cures i conciliació.

Per a l'elaboració de propostes es va fer servir una metodologia participativa de co-creació en la qual els agents implicats – figures expertes, institucions i entitats socials – posen a debat i defineixen conjuntament les necessitats i les accions que hi poden donar resposta. Es tracta d'una perspectiva de treball centrada en la realitat concreta i descrita per les persones implicades en el procés i que posa l'èmfasi en el seu paper actiu en la definició de propostes de polítiques públiques.

La preparació d'aquestes dues sessions també va comptar amb una breu revisió documental i el diàleg constant entre les entitats organitzadores i col·laboradores així com amb algunes de les persones expertes implicades en la diagnosi.

Cal destacar també que en el disseny original del procés participatiu la sessió de propostes estava pensada per realitzar-se de manera presencial i amb una durada de 4 hores. Degut a la situació de pandèmia generada per la COVID-19, aquesta sessió es va haver de redissenyar per adaptar-la a un format virtual i de menor durada.

2.1 Fase 1: Diagnosi

La primera fase va consistir en elaborar una diagnosi sobre l'estat de la qüestió en matèria de cures i conciliació. En concret, es va dur a terme una sessió en línia, a través de la plataforma Zoom, amb la participació de sis persones expertes en la matèria.

La primera part de la sessió va consistir en tres ponències, per part de tres persones de l'àmbit acadèmic, expertes en cures i conciliació:

- Ponència "**Com generem polítiques de conciliació feministes i fomentem coresponsabilitats**", a càrrec de Núria Vergés i Bosch.
- Ponència "**De la conciliació a la dimensió pública de la vida quotidiana**", a càrrec de Sara Moreno Colom
- Ponència "**El teletreball pot resoldre el problema de la conciliació laboral, personal i familiar?**", a càrrec de Rosa Roig i Berenguer.

Cada una d'elles va centrar la seva ponència en diferents aspectes de la temàtica per tal d'oferir una visió àmplia de la situació: implicacions socials del treball de la llar i les cures, coresponsabilitat, mercat de treball i teletreball i paper de les administracions públiques. Les tres ponències s'han publicat, posteriorment, en el portal Participa.gencat¹.

¹ <https://participa.gencat.cat/processes/curesODS/f/2950/>

En la segona part van intervenir tres persones més, una representant del teixit associatiu de les treballadores de la llar i les cures, una representant del Consell Nacional de Dones de Catalunya i una representant del Departament d'Empresa de la Universitat de Girona, per tal de posar en debat l'estat de la qüestió exposat en les ponències i incorporar matisos i esmenes en cas necessari².

La difusió d'aquesta sessió es va fer a través del Consell Assessor per el Desenvolupament Sostenible i es van recollir les inscripcions a través del portal Participa.gencat.

Sistemes de cura i ODS: polítiques públiques per a la sostenibilitat de la vida

Ponents: Núria Vergés Bosch, Rosa Roig Berenguer i Sara Moreno Colom

 Dimarts 22 de setembre, d'11.30 a 13.30h

 Generalitat de Catalunya

Figura 0.1. Targetó elaborat pel CETC per fer la difusió de la primera sessió.

Les persones inscrites van poder seguir la sessió a través del canal de YouTube del Departament d'Acció Exterior Relacions Institucionals i Transparència³ i fer arribar les preguntes i comentaris a través del xat. Durant la retransmissió hi van haver unes 100 persones connectades al canal en el punt de màxima audiència.

2.2 Fase 2: Propostes

L'objectiu de la segona sessió va ser la co-creació de propostes de polítiques públiques en matèria de cures i conciliació, a partir de la diagnosi de la primera sessió.

Aquesta sessió es va realitzar en línia, a través de la plataforma Zoom, i es va fer una convocatòria tancada de persones clau de tres sectors: teixit associatiu, món acadèmic i administració. Així doncs, va ser una trobada de caràcter privat que no es va emetre per cap canal de difusió.

La sessió va tenir dues fases:

²En l'annex II es pot consultar el programa sencer d'aquesta sessió de diagnosi.

³https://www.youtube.com/watch?v=ag8DvNTMXvs&feature=emb_logo

- 1) **Treball en subgrups:** cada subgrup va treballar un dels eixos temàtics que van sorgir en la diagnosi (veure punt 4.1. Contextualització dels eixos). És a dir, les participants van fer propostes d'acció per donar resposta a alguna o algunes de les necessitats detectades en la diagnosi. Aquestes propostes es posaven a debat i es demanava a les participants que elaboressin conjuntament els aspectes concrets de la proposta: com calia dur-la a terme, quins agents i administracions hi haurien d'estar implicats, etc. Per tal de garantir la màxima representació d'agents implicats es va garantir que en cada un dels subgrups hi hagués persones del teixit associatiu, de l'administració i del món acadèmic.
- 2) **Plenària:** una vegada acabat el treball en grups es van presentar les propostes que havien sorgit en plenària per tal que cada persona es pogués fer una idea dels temes i propostes treballades en cada grup.

A més de la sessió en línia també es van recollir propostes a través del portal Participa.gencat. D'aquesta manera es van poder incloure aportacions de persones i entitats al procés participatiu que no havien pogut participar en la sessió. Tal com es detalla en el següent apartat (3. Assistència i participació), quatre entitats van participar a través d'aquest canal i van fer arribar 26 propostes.

2.3 Valoració de les persones participants

Amb l'objectiu de recollir les valoracions i el grau de satisfacció de les persones participants en la sessió de propostes es va elaborar un qüestionari a través del portal Participa.gencat. De les 42 participants, 11 han contestat a l'enquesta. En l'annex I es presenten amb detall els resultats de l'enquesta.

3. Assistència i participació

En aquest apartat es detallen les característiques de les persones assistents al procés participatiu, incloent les assistents a la sessió de diagnòstic (persones expertes i persones inscrites), les assistents a la sessió de propostes i les entitats que han participat fent arribar les seves propostes a través del portal Participa.gencat.

3.1 Xifres globals del procés

A continuació es presenta un resum del nombre de participants del procés participatiu, en nombre de persones i d'entitats, i les propostes recollides per cada un dels eixos. En la taula que mostra les propostes recollides (Taula 0.2) s'inclouen també les propostes recollides a través del portal Participa.gencat i les entitats que les han fet arribar.

Taula 0.1. Nombre de persones inscrites i entitats en la fase de diagnosi

	Nombre participants (persones)	Nombre d'entitats participants
Persones expertes	6	6
Persones inscrites al seminari	60	30
Total	66	36

Taula 0.2. Nombre de participants i entitats en la fase de propostes, per eixos

	Nombre participants (persones)	Nombre d'entitats participants	Nombre de propostes
Eix 1	9	8	16
Eix 2	7	7	14
Eix 3.	10	8	9
Eix 4.	10	7	14
Eix 5.	6	5	6
Total	42	35	59

3.2 Llistat d'entitats participants

A continuació es presenta el llistat d'entitats participants en les dues sessions.

En la taula 0.3 hi ha les entitats que es van inscriure en la sessió de diagnosi i van seguir el debat a través del canal de YouTube del Departament d'Acció Exterior, Relacions Internacionals i Transparència.

Taula 0.3. Llistat d'entitats inscrites en la sessió de diagnosi

1	Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament
2	Agència de l'Habitatge
3	Associació SVS Acció en Blau
4	Barcelona Activa – Ajuntament de Barcelona
5	Ca la Dona
6	CatSalut
7	Consell Interuniversitari de Catalunya
8	Consell Nacional de Dones de Catalunya (CNDC)
9	Cooperativa Raons
10	Creación Positiva
11	Departament de Treball, Afers Socials i Famílies. Generalitat de Catalunya
12	Diputació de Barcelona
13	Diputació de Tarragona
14	Escola Superior d'Infermeria del Mar
15	Espai 08
16	Fundació Autònoma Solidària
17	Institut Català de la Dona
18	Institut Català Internacional per la Pau (ICIP)
19	Institut Europeu de la Mediterrània
20	L'Associació Drets Sexuals i Reproductius
21	MedCities
22	Observatori d'Igualtat de Tracte i Oportunitats
23	Observatori Dona, Empresa i Economia de la Cambra de Comerç de Barcelona (ODEE)
24	SIAD Sant Joan Despí
25	SUEZ Espanya
26	Universitat Autònoma de Barcelona

27	Universitat de Barcelona
28	Universitat de Girona
29	Universitat de València
30	Universitat Oberta de Catalunya

En la següent taula (0.4.) es presenten les entitats que van participar en l'elaboració de les propostes. S'indica quines d'aquestes entitats van participar en la sessió de treball en línia i quines van participar a través del portal Participa.gencat.

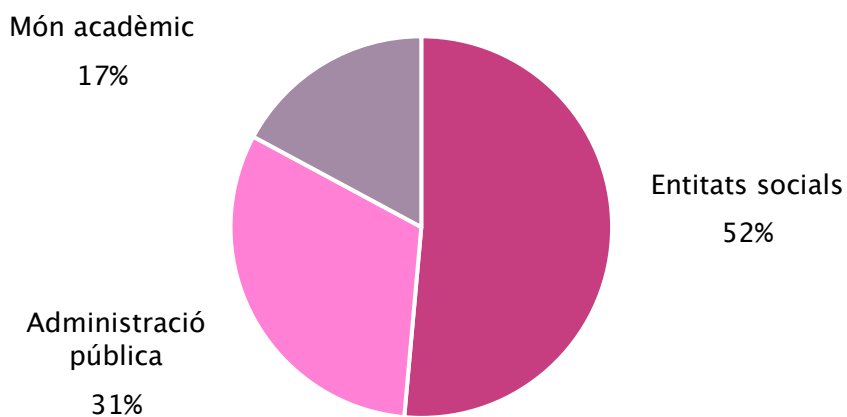
Taula 0.4. Llistat d'entitats participants en la sessió de propostes

Entitats participants en la sessió de treball en línia	Ateneu Cooperatiu de L'Hospitalet
	Barcelona Activa – Ajuntament de Barcelona
	Barcelona Time Use Initiative for HealthySociety
	Càtedra UNESCO: Dones, Desenvolupament i Cultures
	CatSalut
	Comissions Obreres de Catalunya
	Consell de Relacions Laborals
	Consell Nacional Dones d'Espanya (CNDE)
	Creación Positiva
	Departament de Salut Ajuntament de Barcelona
	Departament de Treball, Afers Socials i Famílies
	Diputació de Barcelona
	Direcció General d'Acció Cívica i Comunitària
	Direcció General d'Igualtat Generalitat de Catalunya
	Direcció General de Serveis Socials
	Espai Barcelona Cuida
	Fundació Aroa
	La Confederació
	Mujeres Pa'lante
	Observatori d'Igualtat de Tracte i Oportunitats
Oficina per a la Reforma Horària	
Quotidiana cooperativa	

	SIAD Sant Joan Despí
	Sindicato de Trabajadoras del Hogar y los Cuidados Sindihogar
	SVS – Acció En Blau
	UGT Catalunya
	Universitat de Barcelona
	Universitat de València
	Universitat de Vic
	Universitat Oberta de Catalunya
	Universitat Pompeu Fabra
Entitats participants a través del portal Participa.gencat	ECOM
	El Turó, Associació de Salut Mental
	L'Eixam Associació de Dones d'Algemesí
	Observatori Dona Empresa i Economia de la Cambra de Comerç de Barcelona

Per últim, la gràfica 0.1. mostra els percentatges de representació dels sectors que han participat en l'elaboració de les propostes.

Gràfica 0.1. Representació dels diferents sectors en l'elaboració de les propostes

4. Resultats de la sessió de propostes

Tal com s'ha apuntat anteriorment, la primera sessió del seminari ha servit per identificar i contextualitzar els principals problemes que existeixen en l'actualitat en matèria de cures i conciliació. A partir dels resultats d'aquest diagnòstic, s'han impulsat 5 eixos temàtics per agrupar i guiar el treball d'elaboració de propostes realitzat durant la segona sessió i emmarcar les propostes realitzades través del portal de participació. Aquests eixos s'expliquen en el punt 4.1

Les propostes associades a cada eix s'exposen en els punts 4.2, 4.3, 4.4, 4.5 i 4.6. En cada eix es recullen tant les propostes elaborades en la segona sessió com les recollides a través del portal, tenint en compte que les propostes semblants o complementàries s'han unificat. Així doncs, de les 59 recollides se'n presenten i detallen 47.

Per a cada proposta, a banda del títol i l'enumeració de les actuacions que implica, s'inclou un resum dels principals aspectes que van sorgir en el debat o altres elements que ajuden a contextualitzar la proposta.

Al final de l'apartat (punt 4.7) hi ha una taula resum amb les aportacions agrupades segons eixos temàtics. S'assenyalen aquelles que han comptat amb un major acord entre les participants, per a facilitar la presa de decisió posterior. També s'assenyalen quines propostes s'han recollit a través de la sessió de treball i quines a través del portal participa. Sobre aquestes últimes no hi ha indicat el grau de consens ja que no han estat elaborades a través del procés de co-creació.

4.1 Contextualització dels eixos

En aquest punt inicial s'explica quines són les principals temàtiques que recull cadascun dels eixos que han vertebrat la fase d'elaboració de propostes. Aquests eixos s'han dissenyat a partir de la identificació i agrupació de les principals problemàtiques que existeixen en matèria de cures i conciliació. L'establiment d'aquests eixos ha permès que s'elaborin propostes per a cadascuna d'aquestes temàtiques, garantint així l'abordatge de qüestions i necessitats diverses.

A continuació s'explica quines problemàtiques o temàtiques recull cada eix:

Eix 1: Treball professionalitzat en l'àmbit de les cures i la llar

Aquest eix recull totes aquelles propostes d'actuacions o polítiques relacionades amb l'equiparació de drets i la millora de les condicions laborals i de vida de les persones –en una important proporció dones migrades– que treballen de manera professional en l'àmbit de les cures i la llar.

Eix 2: Treball de cures en l'àmbit familiar

Aquest eix agrupa totes aquelles propostes d'actuacions o polítiques relacionades amb la millora de les condicions de vida i la conquesta de drets de les persones que tenen cura d'altres persones dependents dins de l'àmbit familiar.

Eix 3: Conciliació, jornada laboral i teletreball

Aquest eix recull totes aquelles propostes d'actuacions o polítiques relacionades amb la reforma de la jornada laboral i la regulació del teletreball. De manera transversal i per afinitat temàtica, baix el paraigües d'aquest eix també es recullen reflexions i propostes vinculades a la tensió treball productiu i conciliació de la vida personal, especialment en el context actual generat per la crisi de la COVID-19 que ha suposat una expansió del teletreball.

Eix 4: Serveis públics-comunitaris

Aquest eix serveix per agrupar totes aquelles propostes d'actuacions o polítiques relacionades amb l'augment de la corresponsabilitat de les administracions públiques en la provisió de cures i l'impuls de nous serveis o espais que apuntin a una provisió de les cures més col·lectiva i comunitària.

Eix 5: Actuacions dirigides a homes

L'últim eix recull propostes d'actuacions o polítiques diverses però que comparteixen el mateix objectiu: impulsar l'augment de la corresponsabilitat dels homes en la provisió de cures. Durant la sessió de diagnosi es va fer molt èmfasi en la necessitat de corregir els desequilibris que existeixen entre els temps que dones i homes dediquen al treball de la llar i de les cures i per aquest motiu es va estimar oportú dedicar un eix de manera específica a l'elaboració de propostes que permetin avançar en aquesta direcció.

En els següents subapartats s'enumeren i es descriuen les propostes recollides per cada eix.

4.2 Eix 1. Treball professionalitzat en l'àmbit de la llar i de les cures

Aquest eix està articulat al voltant de propostes adreçades a millorar les condicions de vida i les condicions laborals de les persones que treballen de manera professionalitzada en l'interior de les llars en la provisió de cures i treball domèstic. La majoria de propostes tenen a veure amb com avançar per millorar els drets laborals en aquest sector mentre l'Estat espanyol no ratifiqui el Conveni 189 de l'OIT, la identificació i eliminació de les pràctiques abusives d'ETT i agències de col·locació i l'impuls de processos àgils que facilitin la regularització administrativa de les persones migrades que treballen en aquest àmbit.

En aquest eix s'ha debatut i s'han fet propostes vinculades, sobretot, al treball de la llar i de les cures realitzat per persones externes a la unitat familiar i a canvi d'un salari en l'àmbit privat, és a dir, en l'interior de les llars. D'aquesta manera, les propostes no s'han centrat tant en el treball de cures exercit en entorns institucionalitzats com ara residències o escoles bressols, entre d'altres.

En total es presenten **13 propostes**.

4.2.1 Propostes sorgides a l'Eix 1 i debats associats

PROPOSTA 1.1. Avançar en la garantia dels drets laborals ja reconeguts a través d'actuacions vinculades a la Inspecció de Treball de Catalunya

Encara que la ratificació del Conveni 189 de l'OIT és una qüestió que depèn de l'Estat espanyol, la Generalitat de Catalunya pot desplegar diferents mecanismes per garantir el compliment de la [*Llei 31/1995 de prevenció de Riscos Laborals*](#) i els drets laborals ja reconeguts, entre els quals destaquen tots aquells vinculats a l'actuació de la Inspecció de Treball de Catalunya.

En concret, es proposen diferents mecanismes o vies per impulsar i millorar l'actuació de la Inspecció de Treball de Catalunya en aquest àmbit:

- **Bústia Col·labora:** la Inspecció de Treball de Catalunya (ITC) disposa d'un formulari telemàtic que qualsevol persona pot emplenar i enviar sense l'obligació d'incloure cap dada personal per denunciar irregularitats laborals. En concret, es proposa difondre la informació d'aquest mecanisme entre les persones que treballen en l'àmbit de cures i la llar. Aquesta bústia pot contribuir força a superar l'obstacle que suposa la inviolabilitat de la llar a l'hora de realitzar inspeccions en aquest espai, ja que un cop es fa una denúncia a la bústia es pot citar a aquestes persones perquè vagin a la ITC a exposar el seu cas.
- **Augmentar la detecció del treball submergit:** desplegar mecanismes per detectar els treballs desenvolupats en el marc de l'economia submergida. Per exemple, en el cas concret del treball de cures i de la llar es pot fer a través del rastreig dels pagaments regulars efectuats per part de persones grans, en particular, a partir de la col·laboració del Departament d'Economia, que és l'organisme que disposa d'aquests tipus de dades. Tanmateix, es puntualitza que aquesta identificació no ha de traduir-se de manera directa en una sanció a les persones o famílies contractants, sinó en un assessorament inicial que els informi i els doni suport en la regularització d'aquest treball.

Qüestions de context a tenir en compte: s'apunta que és molt important desenvolupar totes aquestes actuacions sobre les quals la Generalitat sí té competència perquè la denúncia que la ratificació del conveni 189 depèn exclusivament de l'Estat espanyol està servint, en

la pràctica, per diluir la responsabilitat de les administracions autonòmiques sobre certes competències de les quals sí que en disposen. Tanmateix, es veu important continuar realitzant incidència política per assolir la ratificació del conveni 189.

Consens: alt

PROPOSTA 1.2. Recursos de suport per a promoure la contractació justa de les persones que treballen en l'àmbit de les cures i la llar

La proposta consisteix a destinar recursos de suport per a promoure una contractació justa de les persones treballadores de la llar i de les cures. Es tracta d'oferir recursos per a l'assessorament tècnic i jurídic a les persones o famílies que necessitin contractar serveis de cures o de llar, vetllant perquè aquesta contractació sigui justa. Aquests tipus de recursos s'haurien de difondre a través d'una campanya informativa adreçada a la població (veure proposta 1.3). Aquest suport no ha de materialitzar-se necessàriament a través de la posada en marxa de nous serveis o recursos, sinó que podria consistir a oferir subvencions als ens locals. De fet, s'apunta que cal treballar de manera coordinada per tal de no duplicar recursos. Com a model de referència, s'esmenta el treball que fa l'entitat *Anem per feina* amb la col·laboració de *Barcelona Cuida*. De fet, es puntualitza que caldria reforçar i dotar de més recursos i mitjans als serveis o programes que treballen en aquesta línia.

Consens: alt

PROPOSTA 1.3. Campanyes de sensibilització i informació a la ciutadania

La proposta consisteix a realitzar una campanya de sensibilització i informació en tot el territori català sobre el valor social i econòmic dels treballs de cura i la llar. Tanmateix, aquest valor i reconeixement s'ha de traduir de manera directa en una millora de les condicions laborals i de vida de les persones que desenvolupen aquest treball.

En concret, s'esmenta que la campanya ha d'incloure informació sobre o servir per a:

- Els drets laborals ja reconeguts de les persones cuidadores i treballadores de la llar i sobre els serveis i mecanismes dels quals disposa la Generalitat per garantir aquests drets.
- Evitar l'estigmatització que han patit les treballadores de l'àmbit de cures i la llar durant tot aquest temps, especialment en el cas de les dones migrades en situació irregular. És a dir, es demana que s'implementi una campanya reparadora en aquest sentit que promogui una imatge social positiva vers aquestes ocupacions.
- Sensibilitzar la població per tal que es compregui la diferència entre el treball de la llar i el treball de cures, atès que la formació i els coneixements que requereixen són diferents i que en la majoria de casos no poden ser desenvolupats alhora per part d'una única persona.
- També cal donar suport per conscienciar i sensibilitzar les famílies respecte les especificitats de les tasques de cura, per exemple en el cas de malalties concretes que requereixen de la contractació d'una persona professional formada per poder atendre adequadament en funció de la malaltia.

Consens: alt

PROPOSTA 1.4. Revisió de la prestació existent per la contractació de persones cuidadores en el marc de la “Llei de Dependència”

La *Llei de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència* dona la possibilitat d'accedir a una prestació per a contractar a alguna persona que tingui cura d'una persona dependent. En l'actualitat només es pot concedir aquesta prestació si la persona cuidadora treballa per a una empresa o entitat acreditada.

La proposta consisteix en ampliar els supòsits sota els quals es pot sol·licitar aquesta prestació i millorar el sistema d'acreditació d'aquestes empreses o entitats. En concret, es proposa habilitar la possibilitat que es pugui concedir la prestació a les persones i famílies que vulguin contractar directament a una persona –que disposi dels coneixements necessaris– per dur a terme aquest treball. En aquest cas, la prestació s'ha de supeditar de manera obligada a la contractació de les persones cuidadores. Aquesta condició de compliment obligat no només generaria l'efecte de millorar les condicions laborals de les persones cuidadores, sinó que alhora suposaria una via de regularització de la situació administrativa de les persones migrades que es dediquen a l'àmbit de les cures, un aspecte fonamental per garantir els drets de ciutadania d'aquestes persones, més enllà de l'àmbit laboral.

Consens: mig

PROPOSTA 1.5. Modificació del sistema d'acreditació d'empreses i entitats que ofereixen serveis de cura

Es proposa modificar el sistema d'acreditació de les empreses i entitats que ofereixen serveis de cura, el qual depèn de manera directa de la Generalitat de Catalunya. En l'actualitat, l'acreditació es dona pel compliment de criteris que no estan vinculats amb la qualitat del treball de cures desenvolupat, sinó més aviat a característiques de la seu d'aquesta empresa o entitat (disposició d'un lavabo adaptat, mínim de metres útils del local, etc.).

En aquest sentit, es veu necessari desenvolupar criteris per valorar de manera més precisa si el servei que s'ofereix és de qualitat, com ara: formació de les persones treballadores, adscripció a un conveni col·lectiu, disposició d'una taula salarial justa, disposició d'un protocol o procediment definit sobre com actuar davant d'un conflicte entre la persona dependent i la persona cuidadora, entre altres possibles criteris.

Consens: alt

PROPOSTA 1.6. Impuls d'una taula de diàleg intersectorial i interadministrativa per treballar de manera coordinada en la garantia dels drets de les persones que treballen en l'àmbit de cures i la llar

Aquesta proposta consisteix en impulsar una taula de diàleg unitària per avançar en l'ampliació i garantia dels drets de les persones que treballen en l'àmbit de cures i la llar. S'apunten algunes qüestions que cal tenir en compte:

- És fonamental que hi participin de manera directa les associacions i sindicats de persones cuidadores o treballadores de la llar.
- En l'actualitat ja existeixen espais on s'està treballant en aquesta línia, el que caldria és que la Generalitat s'incorpori a aquests espais. Es fa èmfasi en la necessitat de treballar de manera coordinada entre diferents administracions i agents socials per tal de no duplicar espais i esforços, ja que sovint es desenvolupen iniciatives semblants per part de les distintes administracions (Ajuntament de Barcelona,

Consells Comarcals, etc.). El fet de no duplicar iniciatives i espais és especialment necessari per a no desgastar a les organitzacions i entitats de persones cuidadores i/o de treballadores de la llar.

Consens: alt

PROPOSTA 1.7. Recursos de suport per a la promoció del cooperativisme i les societats laborals

La cooperativa i la societat laboral són formes empresarials que per les seves característiques poden aplicar en les seves accions més fàcilment estàndards de l'economia social. Alhora, també s'emmarquen millor amb els objectius de desenvolupament sostenible de l'agenda 2030. És per això que es proposa promoure la formació de cooperatives i/o societats laborals en l'àmbit del treball de cures i de la llar com una mesura que vetlli per garantir unes condicions de treball més dignes. Sovint les empreses multiserveis promouen una fugida dels convenis d'aplicació per imposar els propis convenis i reduir els costos de la contractació d'aquestes persones, repercutint en les condicions laborals i salarials de les treballadores. A més, la promoció de cooperatives pot facilitar també la regularització administrativa de les nombroses dones migrades que treballen en aquest àmbit en el marc de l'economia submergida.

Existeixen diferents maneres de materialitzar aquests recursos de suport:

- Recursos de suport tècnic i d'assistència jurídica per ajudar amb els tràmits i requeriments que implica formar una cooperativa i/o una societat laboral.
- Ajuts econòmics que facilitin a les treballadores realitzar la inversió inicial (3.000 €) que, per exemple, requereix la constitució d'una cooperativa.
- En relació amb la gestió dels serveis i prestacions de la "Llei de dependència", es proposa que la Generalitat afavoreixi que es prioritzin empreses que duguin a terme pràctiques de l'economia social.

Consens: alt

PROPOSTA 1.8. Reobertura i revisió del programa de subvencions a la contractació de persones en l'àmbit del treball de cura de persones grans o dependents a la llar

El Departament de Treball, Afers Socials i Famílies i la Secretaria d'Igualtat, Migracions i Ciutadania han obert durant el mes d'agost i principis de setembre (del 4 d'agost al 10 de setembre) un programa de subvencions adreçat a la creació de nova ocupació en l'àmbit del treball de cures. La subvenció ha de consistir en un únic pagament a les figures ocupadores que ofereixen un contracte laboral per a realitzar treballs de cura de persones grans o dependents per un mínim de 12 mesos, a persones que no hagin estat donades d'alta a la Seguretat Social en els darrers 2 anys.

Encara que el programa es valora positivament perquè obre una via per a la regularització de moltes dones migrades, s'han donat diferents problemes que caldria resoldre de cara a una reedició d'aquest, la qual cosa s'estima oportuna i necessària. Les qüestions que caldria revisar són:

- Termini de presentació de sol·licituds: caldria ampliar-lo considerablement, atès que es requereix bastant temps per recopilar tota la documentació que se sol·licita. En aquest sentit es proposa que sigui un programa que estigui obert de manera permanent.

- Requisits sol·licitats: caldria revisar els requisits que se sol·liciten per tal d'eliminar aquells que poden suposar un obstacle a la concessió de la subvenció. En concret, s'explica que alguns dels requisits que la Generalitat, com a administració competent, sol·licita per aprovar l'informe d'arrelament social demandat és haver cursat un seguit de mòduls sobre llengua i cultura catalana i drets laborals. Aquests requisits no existeixen en altres territoris de l'Estat i suposen en la pràctica obstacles a l'hora d'obtenir una resolució favorable. Es proposa o bé eliminar-los directament o bé tramitar favorablement l'informe i deixar un termini per cursar aquests cursos a posteriori. .
- Oferir més informació i recursos de suport per a no saturar a les entitats: en la passada edició algunes entitats que treballen en aquest àmbit van rebre nombroses demandes d'ajut per part de persones que volíem demanar aquesta subvenció, la qual cosa va suposar una càrrega de treball difícil d'assumir per aquestes entitats.

Consens: alt

PROPOSTA 1.9. Realització d'una anàlisi de les agències de col·locació i ETT per identificar aquelles que duen a terme males pràctiques

Barcelona Cuida havia començat a fer un estudi sobre les agències de col·locació, que va quedar aturat arran de la Covid, sobre quines són les empreses o entitats que estan fent intermediació en aquest àmbit a Barcelona. Es fa la proposta de reprendre aquest estudi i ampliar-lo perquè es faci en tot el territori català amb el suport de la Generalitat. A partir d'aquest estudi es podria generar una espècia de "llista negra" amb aquelles que duen a terme males pràctiques, per tal que no estiguin entre les recomanades per les administracions a les persones i famílies que volen contractar una persona per a les tasques de cura o de la llar. Aquesta acció es podria complementar amb la promoció de les agències d'intermediació públiques o adscrites als circuits de l'economia social i solidària.

Consens: alt

PROPOSTA 1.10. Impuls de programes formatius i altres vies que promoguin i facilitin l'acreditació de competències professionals en l'àmbit de les cures i la llar

Aquesta és una actuació en la que ja s'està treballant, però es veu pertinent ampliar-la i reforçar-la. En concret, consisteix a oferir programes formatius i vies àgils i senzilles que permetin acreditar competències vinculades als treballs realitzats. Aquestes actuacions afavoreixen la professionalització del sector i la mobilitat laboral de les treballadores a altres espais fora de la llar (per exemple a residències de gent gran).

Consens: alt

PROPOSTA 1.11. Impuls de programes "xec-serveis"

Fa un temps algunes entitats vinculades a la defensa dels drets de les treballadores de la llar i de les cures van fer una proposta a la Generalitat i a l'Ajuntament de Barcelona per engegar un programa de xecs serveis, basat en models utilitzats en altres països europeus. Els programes de xecs serveis obren la via a una aplicació alternativa de la Llei de dependència en oferir més possibilitats per a la provisió de serveis d'assistència i cura dins de la llar, a banda de les que ofereix cada ens local; és a dir, s'ofereix una autonomia major a les persones o famílies per a la contracció. En la pràctica, l'extensió d'aquesta via pot

suposar una via per a regularització de moltes dones migrades que treballen de manera submergida en aquest àmbit.

Consens: mig

PROPOSTA 1.12. Formació i eines d'autocura

El treball de cures és un treball amb un desgast físic, psicològic i emocional molt fort, que requereix autocuidar-se. És per això que es proposa que la Generalitat ofereixi formació d'autocura per a les persones que treballen en l'àmbit de les cures. Hi ha la necessitat d'una política pública que garanteixi que es formi a les persones que cuiden (professionals) perquè es puguin garantir una autocura, per exemple a través de l'autogestió de les emocions difícils. Aquesta proposta seria indispensable pel que fa a les persones treballadores dels serveis d'atenció domiciliària (SAD) o que treballen en la provisió de cures en l'àmbit provat.

Si no és viable dur a terme actuacions a curt termini, es pot optar per fer un recull de pautes i eines d'autocura a través de, per exemple, vídeos, tríptics, etc. S'indica que seria interessant oferir aquesta informació a les persones que comencin a treballar en aquest àmbit.

Consens: alt

PROPOSTA 1.13. Impuls de l'Assistència Personal per a persones amb discapacitat com a mesura per erradicar l'economia submergida de les cures

La proposta consisteix a impulsar una figura de l'assistència personal per a l'atenció de les persones amb discapacitat. Aquesta figura s'ha de regular a través del règim especial o de contractació via conveni amb plenes garanties socials i laborals. Per altra banda, s'apunta que la proposta hauria d'anar acompanyada d'un programa formatiu adreçat a les persones amb discapacitat que els permeti autogestionar el servei i un acompanyament als i les professionals de l'àmbit assistencial que els faciliti implementar un model d'atenció centrada en la persona.

Així mateix, es considera necessari realitzar campanyes de sensibilització i informació sobre la figura de l'Assistent Personal com un recurs que dignifica el treball de cures i garanteix a les persones amb diversitat funcional el dret a fer una vida autònoma i decidir de quina manera volen ser cuidades.

Recollida a través del portal.

4.3 Eix 2. Treball de cures en l'àmbit familiar

En aquest eix s'agrupen les propostes relacionades amb millorar la situació de les persones que tenen a càrrec a una persona dependent així com la situació de les mateixes persones que reben el treball de cures. Per "familiar" s'entén qualsevol persona que de manera no professional, és a dir, sense que sigui un treball remunerat, es fa càrrec d'una altra, ja sigui familiar o amistat.

Els debats i propostes giren, sobretot, al voltant de la millora de la salut de les persones cuidadores, l'oferiment de suport econòmic a les famílies per fer-se càrrec de les despeses que suposa la cura de persones dependents, especialment en la situació actual derivada de la pandèmia per COVID-19, i la contemplació i quantificació del treball de cures en les cotitzacions a la Seguretat Social i el sistema públic de pensions. A més, s'han fet propostes relacionades amb la desvinculació d'alguns permisos per a la cura de la situació del mercat de treball.

En total es presenten **8 propostes**.

4.3.1 Propostes sorgides a l'Eix 2 i debats associats

PROPOSTA 2.1. Enfortiment dels espais i grups de suport per a persones cuidadores de familiars dependents

Les persones que tenen a una persona familiar dependent al seu càrrec (infants, persones grans en situació de dependència i/o persones amb diversitat funcional) ja sigui en el mateix domicili o fora d'aquest (persones grans en el seu propi domicili o persones que viuen en residències) tenen, generalment, una sobrecàrrega de cures que comporta situacions de malestar emocional i patiment psicològic. Per tal de reduir les conseqüències negatives de la sobrecàrrega de cures cal millorar el suport emocional i psicològic que fan les administracions cap a les persones que tenen al seu càrrec familiars dependents.

En aquesta línia, ja existeixen accions, que es duen a terme des de diferents administracions, que caldria reforçar des de la Generalitat de Catalunya (per exemple, els grups de cuidadores familiars que tenen els centres de Serveis Socials i l'equipament Barcelona Cuida de l'Ajuntament de Barcelona, o el programa "Respir" de les Diputacions provincials).

Per dur a terme aquesta acció es poden crear GAM (Grups d'Ajuda Mútua) o grups de suport terapèutics on aquestes persones cuidadores poden treballar les emocions amb el suport d'un/a psicòleg/a. Aquest grups es poden dur a terme en equipaments públics del territori, que siguin propers a les persones cuidadores, que comptin amb servei de canguratge o sala d'estar per les persones que tenen al càrrec i que es facin en horaris que permetin la conciliació amb la vida laboral i personal de les persones cuidadores.

Consens: alt

PROPOSTA 2.2. Dotació d'ajuts econòmics a les persones cuidadores de familiars dependents

La proposta consisteix a oferir suport econòmic per a finançar la infraestructura material de les cures, és a dir, mobiliari adaptat, llits, ascensors, lavabos accessibles, ajudes mecàniques per moure a persones, etc., especialment en el cas d'aquelles persones amb mobilitat reduïda o discapacitat física. El treball de cures desgasta físicament a les persones que el realitzen i repercuteix molt negativament en la salut (mals d'esquena, hèrnies, etc.). Per tant, aquestes ajudes no només repercutirien en les famílies cuidadores sinó també en les treballadores externes de les cures (treballadores privades, treballadores del SAD, etc.) i en la seva salut.

A més, la situació s'ha agreujat arran la pandèmia, ja que moltes famílies han hagut d'acollir familiars dependents a casa pel tancament de residències, centres de dia o entitats del tercer sector. En conseqüència, les càrregues econòmiques familiars han augmentat molt. Aquesta dotació econòmica també hauria de tenir una part que cobris aquest augment de despeses d'alimentació, subministres, etc.

Aquestes ajudes econòmiques han d'anar acompanyades d'una petita formació o recull de consells pràctics sobre com tenir cura de les persones amb mobilitat reduïda sense que repercuteixi en la salut de la persona cuidadora.

Consens: alt

PROPOSTA 2.3. Millorar la informació de les residències a les famílies

Si hi torna a haver una situació de confinament, cal millorar la informació que es dona a les famílies de les persones dependents que viuen en residències. S'ha de millorar el protocol de comunicació per evitar la desinformació sobre els règims de visita, les mesures de protecció que s'activen, etc.

Consens: mig

PROPOSTA 2.4. Reconeixement del treball de cures en el sistema públic de pensions

La proposta consisteix a reconèixer el treball de cures en el còmput de la cotització dins del sistema públic de pensions, per tal de facilitar l'accés a les persones cuidadores de familiars dependents (majoritàriament dones) a les pensions contributives.

Per portar a terme aquest reconeixement dels anys dedicats a la cura de persones familiars cal incloure una categoria d'anàlisi social en els estudis i el disseny de les polítiques públiques i modificar els criteris que regulen l'accés a la pensió contributiva.

Aquesta proposta serviria per facilitar l'accés a les dones a les pensions contributives, ja que moltes persones cuidadores de familiars dependents són dones que han de sortir del mercat laboral per poder dedicar-se a les cures. També serviria per visibilitzar l'aportació social i econòmica del treball no professionalitzat en l'àmbit de les cures.

Consens: alt

PROPOSTA 2.5. Permisos de maternitat i paternitat iguals i intransferibles i desvinculats del mercat laboral

En l'actualitat els permisos de maternitat i paternitat estan vinculats a la relació de la persona amb el mercat de treball. Tenint en compte el grau de precarització del mercat de treball caldria engegar polítiques públiques que desvinculessin aquests permisos del mercat laboral i els convertissin en drets socials.

Consens: alt

PROPOSTA 2.6. Formació en noves tecnologies a les famílies cuidadores per disminuir la bretxa digital

En la situació de confinament, moltes persones dependents, ja fos per malaltia, per diversitat funcional, o per vellesa, van haver de quedar-se a casa i modificar totalment els seus horaris. Si per exemple durant la setmana anaven a un centre ocupacional, o a un centre de dia, van passar a estar 24h amb a casa amb la persona cuidadora. Diferents entitats van crear o actualitzar recursos per tal d'oferir suport a les persones usuàries o les persones cuidadores, però en la majoria de casos implicava un coneixement informàtic previ que potser no en tots els casos es tenia o tampoc es disposava de les eines necessàries. La realitat és que no es va poder fer aquest acompanyament emocional a tots els domicilis.

La proposta consisteix a tenir preparada una formació en eines digitals en cas de nou confinament general o per confinaments puntuals de la família.

Consens: mig

PROPOSTA 2.7. Sistematització de la informació i recursos disponibles per les persones que tenen familiars dependents al seu càrrec

Des de les diferents administracions (ajuntaments, diputacions, Generalitat) s'ofereixen recursos per persones cuidadores de familiars dependents, però aquesta informació no està sistematitzada i no arriba adequadament a les famílies que ho necessiten.

Es proposa sistematitzar tota la informació i recursos públics, de les diferents administracions, a nivell territorial. Per exemple, es podria fer a través d'una eina informàtica d'accés tant a professionals com a la ciutadania.

Recollida a través del portal.

PROPOSTA 2.8. Realització de recerques anuals sobre el treball de la llar i les cures

La proposta consisteix a dur a terme una investigació sobre el treball de cures dins de les llars des d'un enfocament interseccional que reculli, a banda del gènere, altres variables com ara la diversitat funcional, l'ètnia, l'orientació sexual, l'origen, l'edat o la renda. L'objectiu d'aquestes recerques ha de ser visibilitzar les desigualtats existents en la distribució d'aquests treballs. Aquestes recerques podrien incloure tant metodologies qualitatives com quantitatives i s'haurien de dur a terme una vegada a l'any.

Recollida a través del portal.

4.4 Eix 3. Conciliació, jornada laboral i teletreball

En aquest eix es recullen els debats i propostes vinculats a la modificació de la jornada laboral i la regulació i el control de teletreball, per tal d'evitar un empitjorament de les condicions laborals i de les condicions que permeten la conciliació i l'augment de les desigualtats de gènere. Tanmateix, de manera transversal, l'eix aborda les tensions que existeixen a l'hora de compatibilitzar la jornada laboral i el teletreball amb el dret a la conciliació.

Aquest eix ha recollit debats i propostes molt vinculades a la nova situació oberta amb la pandèmia de la COVID 19 i l'extensió del teletreball que allò ha suposat. Les principals propostes tenen a veure amb com regular el teletreball perquè no es converteixi en una via per a la precarització de les condicions laborals i la intensificació de la doble jornada de les dones. Per tant, els debats i propostes han deixat de banda altra de les temàtiques que en principi recollia aquest eix: la modificació de la jornada laboral (reducció, extensió dels horaris intensius, etc.).

En total es presenten **7 propostes**.

4.4.1 Propostes sorgides a l'Eix 3 i debats associats

PROPOSTA 3.1. Regulació i suport del teletreball

La ràpida i sobtada extensió que ha experimentat el teletreball els darrers mesos requereix implementar actuacions que ajudin a regular-lo i garantir el dret a la desconexió digital i el descans a la pròpia llar. Tanmateix, també es veu necessari oferir suport a les petites i mitjanes empreses perquè puguin implementar aquesta nova modalitat de treball. Entre altres, esmenta que la Generalitat ha d'impulsar les següents línies d'actuació:

- Identificar quines actuacions cal implementar per tal de poder aplicar el recent Reial Decret Llei sobre treball a distància al conjunt d'administracions i empreses privades de Catalunya.
- S'ha de vetllar per garantir el dret al descans i evitar l'augment d'hores de dedicació a la jornada laboral.
- En moments de confinament s'ha de tenir en compte les xarxes de cures formals i informals amb què compta una persona per tal d'adaptar el teletreball a uns ritmes i exigències factibles.
- Analitzar com es pot donar suport a les empreses perquè facilitin als i les treballadores, en cas que calgui, els mitjans necessaris per a teletreball (mobles, connexió a Internet, ordinadors, etc.).
- Oferir a les petites empreses recursos per a impulsar la digitalització d'aquests negocis i que puguin aplicar el teletreball.
- Desplegar actuacions per reduir la bretxa digital, atès que aquesta pot suposar un obstacle per al teletreball per a algunes persones.

Consens: alt

PROPOSTA 3.2. Donar continuïtat al treball de sensibilització sobre transformació digital, conciliació i teletreball des de la perspectiva de gènere

En l'actualitat s'estan implementant actuacions de sensibilització sobre transformació digital, conciliació i teletreball a les quals cal donar continuïtat. Es veu necessari donar eines tant a les empreses com a les persones treballadores perquè puguin solucionar els conflictes i desigualtats generades arran del nou escenari laboral que ha instaurat la pandèmia. Com a agents clau d'aquesta proposta s'esmenta a la Direcció General d'Igualtat i l'ICD.

Consens: alt

PROPOSTA 3.3. Promoure el model de treball per objectius per facilitar la conciliació

El model de treball per objectius parteix de la premissa que la persona té autonomia per gestionar el seu temps de treball a l'hora d'assolir els objectius laborals, la qual cosa acostuma a oferir facilitats per a la conciliació. Aquest model no es contraposa a la productivitat ni a què hi hagi horaris de major productivitat en què la persona estigui realitzant tasques laborals. Per tal d'estendre aquest model cal desenvolupar diferents línies d'actuació:

- Oferir formació a administracions i empreses sobre què vol dir i què implica treballar per objectius.
- Flexibilitzar els horaris en teletreball i treball presencial a través de fórmules de control d'horari.
- Incorporar aquest model als instruments de negociació col·lectiva.

Consens: mig

PROPOSTA 3.4. Diagnòstic i planificació del teletreball a partir dels Plans d'Igualtat

Els diagnòstics sobre què ha passat durant el confinament i el postconfinament amb el repartiment de les tasques de cures i de la llar en aquells casos on s'havia activat el teletreball apunten que s'han reforçat els rols de gènere tradicionals, de manera que les dones s'han fet càrrec d'un volum major de treball reproductiu. Per aquest motiu es veu imprescindible desenvolupar mecanismes que evitin que el teletreball suposi un increment del temps que les dones dediquen a aquestes tasques. Per tal de fer-ho possible, es proposa utilitzar els plans d'igualtat com a eina per avançar en aquesta direcció. En concret, han d'incloure una identificació dels llocs de treball susceptibles d'adaptar al format del teletreball i una anàlisi diagnòstica de com s'està implementant el teletreball en cada empresa, segregat per gènere, que permeti detectar les desigualtats de gènere que es donen en aquest sentit.

Consens: alt

PROPOSTA 3.5. Promoció de la flexibilització horària

Aquesta proposta consisteix a regular el dret a la flexibilització horària en tots els sectors de manera real i efectiva. Aquesta actuació ha d'anar acompanyada de campanyes d'informació i sensibilització a empreses i persones treballadores. En el cas de les persones amb fills i filles amb discapacitat és especialment necessari poder gaudir d'aquesta mesura de conciliació si es vol afavorir la seva inserció laboral.

Recollida a través del portal.

PROPOSTA 3.6. Revisió del sistema de prestacions econòmiques perquè sigui compatible amb l'ocupació

La proposta consisteix a facilitar el manteniment de les dones i persones amb discapacitat al mercat de treball, a través de la flexibilització de les compatibilitats del sistema de prestacions econòmiques amb el desenvolupament d'una feina remunerada en el mercat de treball.

Recollida a través del portal.

PROPOSTA 3.7. Promoure la corresponsabilitat del sector empresarial amb el treball de la llar i de les cures

Aquesta proposta consisteix a reforçar les actuacions enfocades a augmentar la corresponsabilitat de les empreses amb els treball de cures. Les empreses són un agent clau perquè hi ha algunes mesures que només es poden emprendre des d'aquest àmbit i són vitals de cara a fer efectiu el dret a la conciliació que reconeix la llei. En l'actualitat ja s'ofereix suport per a l'elaboració de Plans d'Igualtat, però mitjançant la present proposta s'emfatitza la necessitat de reforçar aquesta línia de treball i contemplar l'impuls de possibles mesures com a la disposició d'hores lliures i retribuïdes pel treball de cures, transport gratuït o espais per a la cura d'infants i joves dins de l'espai laboral, etc.

Recollida a través del portal.

4.5 Eix 4. Serveis públics – comunitaris

En aquest eix s'agrupen els debats i propostes relacionades amb la promoció de nous models comunitaris de provisió de cura i l'ampliació i millora dels serveis públics vinculats a la cura de persones dependents.

Els principals debats i propostes impulsades sota el paraigües d'aquest eix estan vinculats a la millora de l'atenció de les persones dependents des dels serveis públics, per exemple a través de formació als equips professionals sobre models centrats en la persona. Tanmateix, una bona part de les propostes realitzades tenen a veure amb l'augment de la corresponsabilitat de l'administració en la provisió de cures, a través del suport a projectes comunitaris o al tercer sector i de l'ampliació de la cobertura dels serveis públics.

En total es presenten **14 propostes**.

4.5.1 Propostes sorgides a l'Eix 4 i debats associats

PROPOSTA 4.1. Formació en atenció a les persones cuidadores dirigida als equips professionals dels serveis d'atenció bàsica.

La proposta consisteix a realitzar formacions a les persones professionals dels serveis d'atenció bàsica (CAP, Serveis Socials, oficines d'atenció a la ciutadania) per reconèixer a les persones amb càrrega de treball de cures i poder oferir eines i suport adequats a la seva situació.

Aquesta formació serviria per posar en valor el treball de cures i millorar l'atenció a aquestes persones. Es podria ampliar a altres serveis com ara hospitals, centres de salut privats, etc.

Consens: alt

PROPOSTA 4.2. Formació en gènere i discapacitat a equips que treballen en atenció directa a les persones i servei específic per a dones amb discapacitat

Aquesta proposta està enfocada a garantir una atenció de qualitat a les dones amb discapacitat. D'una banda, requereix que les persones que treballen en l'atenció directa dels diferents serveis bàsics disposin de formació en perspectiva de gènere i atenció a la diversitat. De l'altra, l'actuació s'hauria de complementar amb la creació d'un servei d'assessorament per a dones amb discapacitat.

Recollida a través del portal.

PROPOSTA 4.3. Revisió del marc conceptual de la Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes

La proposta consisteix a revisar el marc conceptual de la *Llei d'igualtat efectiva de dones i homes* per tal que incorpori la lògica de la corresponsabilitat de les cures, sobretot en relació amb la corresponsabilitat dels poder públics i les administracions.

S'apunta que en l'actualitat aquesta llei i seu marc conceptual són insuficients per garantir un repartiment just de les tasques de cures, i en aquest sentit es veu necessari generar, en primer lloc, un marc jurídic que sustenti el posterior desenvolupament de les polítiques públiques vinculades a l'àmbit de cures i el treball de la llar.

Consens: alt

PROPOSTA 4.4. Elaborar una estratègia integral de cures

Aquesta proposta consisteix a elaborar una estratègia integral en l'àmbit de les cures, des d'una lògica interseccional i comunitària que faciliti, posteriorment, la construcció de polítiques públiques específiques.

Es relata que la Generalitat de Catalunya no disposa d'un pla o estratègia integral en l'àmbit de les cures. La Generalitat finança els Ajuntaments i entitats per desenvolupar projectes de diferent tipologia però no existeix una mirada unitària o transversal en aquestes polítiques i actuacions.

Aquesta estratègia ha de tenir diferents característiques. En primer lloc, ha de ser interseccional, atès que ha d'incloure els àmbits d'actuació relacionats amb les cures. En segon lloc, ha d'estar arrelada als territoris a través del treball conjunt amb els ens locals. I, per últim, ha de donar un fort pes a les actuacions comunitàries, ja que es considera que algunes de les iniciatives més interessants que existeixen en l'actualitat són iniciatives que han partit de la mateixa ciutadania. En aquest sentit, s'afegeix que és molt important que participin activament les persones que reben les cures en el disseny d'aquestes actuacions i polítiques.

També s'apunten dues propostes complementàries (o prèvies) a aquest pla: a) realitzar una campanya institucional per visibilitzar i donar valor al treball de cures (veure proposta 1.3); i b) tornar a realitzar *'Enquesta sobre l'ús del temps'*, per analitzar quines són les pràctiques i necessitats socials actuals (l'última edició és del 2011).

Consens: alt

PROPOSTA 4.5. Replicar projectes de base comunitària amb l'Administració Pública com a sòcia

Aquesta proposta pretén enfortir l'aliança entre Administració Pública i les iniciatives de l'Economia Social i Solidària i introduir l'Acció Comunitària de forma transversal. S'apunta que sovint l'Administració Pública és molt rígida, per exemple pel que respecte als criteris que contempla per donar llicències i ajuts a certes activitats, i que aquest fet suposa en la pràctica obstacles al disseny i desenvolupament d'actuacions i polítiques de base comunitària. S'esmenten unes quantes situacions on hi ha hagut dificultats, a tall d'exemple: un projecte de criança compartida on hi havia un problema de base amb les llicències de l'espai o local o el fet que els ajuts sovint estan pensats per habitatges unifamiliars o institucions residencials en el cas dels projectes de cohabitatge de gent gran. En aquest últim cas s'especifica que Serveis Socials no contempla aquests habitatges dins dels criteris que regeixen la concessió de prestacions o l'accés a serveis, el que genera que les persones que hi viuen no puguin fer efectius els seus drets (serveis i prestacions vinculades a llei de dependència, etc.).

Com a exemples positius, s'apunta el Projecte Singulars, Cuidem Lluçanès i SAD Arbúcies. En aquest últim cas, es va crear una cooperativa on l'Ajuntament també és soci. A més, s'afegeix que la participació i corresponsabilitat de l'Administració en aquestes iniciatives així com l'impuls d'estructures laborals com la de cooperativa sol contribuir a oferir millors condicions a les persones cuidadores.

Consens: alt

PROPOSTA 4.6. Impulsar el model de cohabitatge de gent gran

El cohabitatge és una resposta de la societat civil a una mancança. El model residencial hegemònic genera institucions on moltes persones no troben la cura que els agradaria tenir, atès que està molt medicalitzat i hi ha una gran sensació de soledat. Són espais on, d'alguna manera, s'espera que arribi la mort; a més les persones cuidadores estan molt precaritzades. Davant d'aquest escenari, moltes persones quan es jubilen busquen alternatives per poder planificar la seva vellesa.

Es tracta d'una resposta comunitària, de vida digna i de foment de les relacions socials, posant la voluntat de la persona en el centre del suport mutu. Es destaca que moltes iniciatives de co-criança parteixen d'unes premisses i necessitats similars.

Es destaca que són iniciatives que troben molts obstacles, fins ara són privades i sense suport públic. La sectorialització dels ajuts és problemàtica, sovint troben suport per fer l'habitatge, però no per la provisió de cures. La segmentació dels serveis i ajuts públics segons tipus de necessitat o segons perfil poblacional són un obstacle per a la innovació social. La política d'habitatge ha de poder vincular-se amb la política de cures i a l'atenció sociosanitària. S'ha d'assegurar que tothom tingui les mateixes possibilitats de gaudir dels serveis sociosanitaris independentment d'on es visqui. En definitiva, la proposta consisteix en oferir suport a aquestes iniciatives i eliminar obstacles que dificulten la seva implementació pràctica.

Consens: mig

PROPOSTA 4.7. Replicar el model de “superilles” socials de Barcelona en altres territoris

Les superilles són un espai de trobada entre professionals i famílies que promou unes cures compartides i comunitàries i la creació de xarxa i relacions socials al territori.

A través de les superilles un grup de persones poden encarregar-se de les cures de diferents persones en un mateix entorn. El/la professional no ha d'anar a molts llocs diferents per fer la seva feina i la superilla esdevé un espai de trobada i de suport mutu de treballadores de la llar i les cures, que normalment fan una feina aïllada i individualitzada. Per tant, la rèplica d'aquest model contribuiria a “territorialitzar” les cures professionalitzades, tot facilitant que les treballadores familiars puguin trobar-se i treballar en un mateix entorn. Alhora, aquest model aposta també per vincular aquests espais amb altres projectes socials del territori i a la xarxa comunitària de l'entorn.

Consens: mig

PROPOSTA 4.8. Replicar i ampliar el projecte Radars

El projecte Radars és una iniciativa de l'Ajuntament de Barcelona que vetlla per evitar les situacions d'aïllament de persones grans als barris, sobretot d'aquelles que viuen soles. Els i les tècnics del projecte treballen per la corresponsabilització de tots els agents del barri en la cura d'aquestes persones (veïns i veïnes, comerços, equipaments, etc.) que esdevenen “radars” per la detecció i l'atenció d'aquestes situacions, des d'una mirada sensible.

Indirectament, el projecte fomenta que es tornin a teixir les xarxes de cura comunitàries tradicionals que, per diverses causes estructurals, han anat desfent-se.

Es diu que l'Administració Pública ha d'activar i replicar aquestes bones pràctiques tot creant canals de comunicació directa amb els agents del barri que coneixen les problemàtiques específiques.

Consens: alt

PROPOSTA 4.9. Foment dels grups de criança compartida

La proposta consisteix a co-organitzar grups de pares i mares i crear "tribus" als barris que facilitin la gestió de les cures i la generació de xarxa de suport. S'apunta que a través d'aquests grups augmenta la implicació dels pares i disminueixen les visites al CAP, entre d'altres conseqüències positives.

S'argumenta que les administracions tenen una actitud passiva i no es responsabilitzen de les necessitats que genera la criança. Per exemple, s'afirma que els ajuts que existeixen estan basats en visions més tradicionals acords amb el model de família nuclear i, per tant, és difícil que projectes d'aquest tipus hi accedeixin. L'administració ha de començar a cercar aquestes bones pràctiques –i no a la inversa– per donar el seu suport.

En aquest sentit, també es proposa que l'Administració hauria de facilitar i agilitzar la cessió d'espais buits on es puguin dur a terme aquestes iniciatives.

Consens: mig

PROPOSTA 4.10. Escoles gratuïtes i inclusives de 0-6 anys

Per tal d'alliberar a les unitats familiars de la càrrega de cures cal que l'administració proporcioni espais educatius, universals i gratuïts per als infants de 0 a 6 anys.

Tanmateix, s'afegeix que aquestes escoles han de ser inclusives amb la diversitat i contemplar suports sostinguts per infants amb diversitat funcional.

Aquesta mesura contribuiria a possibilitar la incorporació i el manteniment de les dones al mercat laboral i a l'erradicació de la divisió sexual del treball, especialment de les dones amb filles i fills amb diversitat funcional.

Recollida a través del portal.

PROPOSTA 4.11. Impuls de serveis d'esport, lleure i oci accessibles per a persones amb discapacitat

Aquesta proposta consisteix a impulsar els serveis d'esports, lleure i oci per a persones amb discapacitat. Aquesta acció no només contribuiria a fer efectius els drets de les persones amb discapacitat sinó que també alliberaria les unitats familiars de les tasques de cura.

Per avançar en aquesta direcció es proposen diferents actuacions:

- Realitzar campanyes de promoció de l'oci i l'esport inclusiu.
- Realitzar inspeccions que garanteixin l'accessibilitat dels equipaments i públics i privats per la pràctica de l'esport i espais d'oci.
- Promocionar la figura l'auxiliar de vestidor per a la pràctica de l'esport i la figura de suport a l'oci en centres cívics, casals, etc.

Recollida a través del portal.

PROPOSTA 4.12. Xarxa de gradació de suports en habitatge protegit per a persones amb discapacitat per poder accedir a una vida independent

Aquesta proposta consisteix a ampliar la xarxa de recursos d'habitatge protegit per a persones amb discapacitat per a recolzar la vida independent, la qual cosa suposa una major corresponsabilització de l'administració en la cura d'aquestes persones.

De manera específica, s'apunta que caldria impulsar un SAD especialitzat en discapacitat, estendre l'assistència personal més enllà del món laboral i formatiu i augmentar la xarxa de llars amb suport i de residències.

Recollida a través del portal.

PROPOSTA 4.13. Suport econòmic a les entitats del tercer sector de l'àmbit de les cures

L'Ajuntament de Barcelona té una línia de subvencions a les entitats que fan projectes amb familiars cuidadors/es. En l'actualitat aquestes entitats estan saturades de demandes i el suport que reben per part de l'administració és limitat, de manera que algunes entitats s'estan veient abocades a tancar.

La proposta és que es creï o s'ampliï una línia de suport de Generalitat a les entitats del tercer sector de l'àmbit de les cures.

Consens: mig

PROPOSTA 4.14. Redistribució del treball de cures entre diferents agents socials a través del suport al tercer sector

S'apunta que cal una major responsabilitat per part de l'administració sobre l'aprovisionament del treball de cures a través de l'ampliació de recursos i serveis per alliberar a les famílies d'aquestes responsabilitats. Es proposa un finançament al Tercer Sector perquè pugui desenvolupar aquesta funció.

Recollida a través del portal.

4.6 Eix 5. Accions dirigides a homes

En aquest eix es recullen les propostes d'actuacions o polítiques adreçades específicament als homes, amb l'objectiu principal d'impulsar nous models de masculinitat que suposin una major assumpció de responsabilitats per part dels homes sobre el treball de la llar i de cures.

Els principals debats i propostes impulsades tenen a veure amb la promoció de nous models de masculinitat i la major responsabilitat dels homes sobre les tasques de la llar i la provisió de cures a les persones del seu entorn, principalment a través d'actuacions de formació i sensibilització, bé en l'àmbit comunitari o bé en l'àmbit empresarial. Val la pena deixar constància que les persones participants en el procés no han fet altres possibles propostes més enfocades a regular d'una manera més directa el temps que dones i homes dediquen a aquests treballs, una de les línies d'actuació a les que va apuntar la primera sessió de diagnosi i contextualització. És a dir, no s'han realitzat propostes que cerquin la intervenció sobre la dimensió pública d'alguns aspectes de la vida quotidiana com és el desequilibri del repartiment de les tasques de cura a l'interior de les llars.

En total es presenten **5 propostes**.

4.5.1 Propostes sorgides a l'Eix 5 i debats associats

PROPOSTA 5.1. Ampliació i reforç de les iniciatives relacionades amb la sensibilització i la formació

Ja existeixen nombroses iniciatives adreçades a homes que tenen com a objectiu informar i sensibilitzar sobre la conciliació, els usos del temps i la necessitat que es corresponsabilitzin en major mesura de les tasques de la llar i de les cures. Per exemple, la Diputació de Barcelona organitza xerrades i trobades de reflexió sobre les cures. Caldria replicar i reforçar tals iniciatives per part de la Generalitat, però explorar nous temes, formats i espais perquè aquestes iniciatives resultin més atractives als homes i siguin demandades, atès que en l'actualitat molt sovint no atrauen audiència, queden buides. En concret, s'apunten les següents qüestions:

- Temes o continguts: cal fer més èmfasi en els models de família i les noves masculinitats i incorporar la idea de com beneficia als homes la corresponsabilitat. S'ha de sensibilitzar sobre la idea que la posició dels homes no és neutre, és privilegiada i per tant s'ha d'impulsar l'emergència d'un nou discurs en torn a la seva posició respecte de les oportunitats. De fet, fins ara s'ha fet més èmfasi en el discurs de les desigualtats i les discriminacions de gènere, però és necessari treballar des del prisma dels privilegis. Aquesta línia d'actuacions podria ajudar a desarticlar i deslegitimar el neomasclisme.
- Formats: cal cercar formats de formacions més atractives.
- Espais: acostumen a tenir més èxit aquelles iniciatives que es realitzen en espais que preexisteixen i que són propers als homes, com ara l'AFA, els espais o els espais de criança, entre altres.

Consens: alt

PROPOSTA 5.2. Visibilització i difusió de nous models de masculinitat

Existeixen ja molts referents d'homes i, per tant, s'ha de donar visibilitat a nous models de masculinitat. Els homes molt sovint estan perduts en relació als seus models: se'ls diu que certs referents no són adients, però no tenen nous models presents. En aquest sentit, es veu molt necessari treballar perquè la població masculina, especialment els nens i els joves, identifiquin la toxicitat i els desavantatges de construir la identitat des del model de masculinitat patriarcal.

Una manera d'arribar a la població masculina és visibilitzant referents que reflecteixen els potencials de les noves masculinitats, fem especial èmfasi en la necessitat que els homes assumeixen les tasques de cura i de la llar com a part de les seves responsabilitats. S'apunta que per tal d'oferir models de masculinitat corresponsable caldria implicar els mitjans de comunicació i el tercer sector.

Consens: alt

PROPOSTA 5.3. Desenvolupar estratègies de discriminació positiva per afavorir que els homes s'incorporin a feines tradicionalment feminitzades.

Ja existeixen iniciatives de discriminació positiva envers les dones en feines que majoritàriament ocupen els homes. La proposta consisteix a impulsar l'ocupació masculina en feines que majoritàriament realitzen les dones (infermeria, educació infantil, cures, etc.). D'aquesta manera no tan sols s'equilibren espais laborals, sinó que fomentem la creació de nous referents.

S'apunta que això es fa ja en educació, en les escoles bressol (al mateixa qualificació hi ha escoles que decideixen contractar homes per equilibrar la plantilla). Seria interessant acompanyar aquesta actuació de campanyes de comunicació i sensibilització adreçades als homes amb el mateix objectiu: promoure una major masculinització dels llocs de treball vinculats a l'àmbit de les cures.

Consens: alt

PROPOSTA 5.4. Impuls de polítiques públiques adreçades a homes des de les institucions referents en igualtat i feminismes

La proposta consisteix a activar una línia estable de polítiques públiques adreçades als homes des de les principals institucions referents a Catalunya en matèria d'igualtat i feminismes (Direcció General d'Igualtat i ICD, entre altres). S'apunta que és fonamental que aquestes institucions i agents clau marquin objectius vinculats a les necessàries transformacions en les actituds i pràctiques dels homes en relació amb la responsabilitat sobre el treball de la llar i les cures.

Consens: alt

PROPOSTA 5.5. Fomentar la sol·licitud de permisos de paternitat i altres mesures de conciliació des del teixit empresarial.

La proposta consisteix a afavorir des de les mateixes empreses l'ús dels permisos de paternitat i altres mesures de corresponsabilitat entre els homes, especialment en el cas de menors amb discapacitat a càrrec.

En primer lloc, caldria sensibilitzar a les empreses sobre la importància del treball reproductiu i de cures –i el seu impacte en el PIB – i els beneficis que suposa per a l'empresa quan es facilita la conciliació (millor clima laboral, menys absentisme etc.). Una vegada les empreses estiguin sensibilitzades, seran elles les que hauran de promoure l'ús de les mesures de conciliació per part dels homes, per exemple a través d'exposicions de sensibilització, tríptics d'informació , etc.

Recollida a través del portal.

4.7. Taula resum de les propostes

EIX	Propostes	Recollida en la sessió de treball	Recollida a través del portal	Grau de consens
EIX 1	PROPOSTA 1.1. Avançar en la garantia dels drets laborals ja reconeguts a través d'actuacions vinculades a la Inspecció de Treball de Catalunya			Alt
	PROPOSTA 1.2. Recursos de suport per a promoure la contractació justa de les persones que treballen en l'àmbit de les cures i la llar			Alt
	PROPOSTA 1.3. Campanyes de sensibilització i informació a la ciutadania			Alt
	PROPOSTA 1.4. Revisió de la prestació existent per la contractació de persones cuidadores en el marc de la "Llei de Dependència"			Mig
	PROPOSTA 1.5. Modificació del sistema d'acreditació d'empreses i entitats que ofereixen serveis de cura			Alt
	PROPOSTA 1.6. Impuls d'una taula de diàleg intersectorial i interadministrativa per treballar de manera coordinada en la garantia dels drets de les persones que treballen en l'àmbit de cures i la llar"			Alt
	PROPOSTA 1.7. Recursos de suport per a la promoció del cooperativisme i les societats laborals			Alt
	PROPOSTA 1.8. Reobertura i revisió del programa de subvencions a la contractació de persones en l'àmbit del treball de cura de persones grans o dependents a la llar			Alt
	PROPOSTA 1.9. Realització d'una anàlisi de les agències de col·locació i ETT per identificar aquelles que duen a terme males pràctiques			Alt
	PROPOSTA 1.10. Impuls de programes formatius i altres vies que promoguin i facilitin l'acreditació de competències professionals en l'àmbit de les cures i la llar			Alt
	PROPOSTA 1.11. Impuls de programes "xec – serveis"			Mig
	PROPOSTA 1.12. Formació i eines d'autocura			Alt
	PROPOSTA 1.13. Impuls de l'Assistència Personal per a persones amb discapacitat com a mesura per erradicar l'economia submergida de les cures			(només portal)

EIX 2	PROPOSTA 2.1. Enfortiment dels espais i grups de suport per a persones cuidadores de familiars dependents			Alt
	PROPOSTA 2.2. Dotació d'ajuts econòmics a les persones cuidadores de familiars dependents			Alt
	PROPOSTA 2.3. Millorar la informació de les residències a les famílies			Mig
	PROPOSTA 2.4. Reconeixement del treball de cures en el sistema públic de pensions			Alt
	PROPOSTA 2.5. Permisos de maternitat i paternitat iguals i intransferibles i desvinculats del mercat laboral			Alt
	PROPOSTA 2.6. Formació en noves tecnologies a les famílies cuidadores per disminuir la bretxa digital			Mig
	PROPOSTA 2.7. Sistematització de la informació i recursos disponibles per les persones que tenen familiars dependents al seu càrrec			Alt
	PROPOSTA 2.8. Realització de recerques anuals sobre el treball de la llar i les cures			(només portal)
EIX 3	PROPOSTA 3.1. Regulació i suport al teletreball			Alt
	PROPOSTA 3.2. Donar continuïtat al treball de sensibilització sobre transformació digital, conciliació i teletreball des de la perspectiva de gènere			Alt
	PROPOSTA 3.3. Promoure el model de treball per objectius per facilitar la conciliació			Mig
	PROPOSTA 3.4. Diagnòstic i planificació del teletreball a partir dels Plans d'Igualtat			Alt
	PROPOSTA 3.5. Promoció de la flexibilització horària			(només portal)
	PROPOSTA 3.6. Revisió del sistema de prestacions econòmiques perquè sigui compatible amb l'ocupació			(només portal)
	PROPOSTA 3.7. Promoure la corresponsabilitat del sector empresarial amb el treball de la llar i de les cures			(només portal)

EIX 4	PROPOSTA 4.1. Formació en atenció a les persones cuidadores dirigida als equips professionals dels serveis d'atenció bàsica.			Alt
	PROPOSTA 4.2 Formació en gènere i discapacitat a equips que treballen en atenció directa a les persones i servei específic per a dones amb discapacitat			(només portal)
	PROPOSTA 4.3. Revisió del marc conceptual de la LLEI 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes			Alt
	PROPOSTA 4.4. Elaborar una estratègia integral de cures			Alt
	PROPOSTA 4.5. Replicar projectes de base comunitària amb l'Administració Pública com a sòcia			Alt
	PROPOSTA 4.6. Impulsar el model de cohabitatge de gent gran			Mig
	PROPOSTA 4.7. Replicar el model de "superilles" socials de Barcelona en altres territoris			Mig
	PROPOSTA 4.8. Replicar i ampliar el projecte Radars			Alt
	PROPOSTA 4.9. Foment dels grups de criança compartida			Mig
	PROPOSTA 4.10. Escoles gratuïtes i inclusives de 0 a 6 anys.			(només portal)
	PROPOSTA 4.11. Impuls de serveis d'esport, lleure i oci accessibles per a persones amb discapacitat			(només portal)
	PROPOSTA 4.12. Xarxa de gradació de suports en habitatge protegit per a persones amb discapacitat per poder accedir a una vida independent			(només portal)
	PROPOSTA 4.13. Suport econòmic a les entitats del tercer sector de l'àmbit de les cures.			Mig
	PROPOSTA 4.14. Redistribució del treball de cures entre diferents agents socials a través del suport al tercer sector			(només portal)

EIX 5	PROPOSTA 5.1. Ampliació i reforç de les iniciatives relacionades amb la sensibilització i la formació			Alt
	PROPOSTA 5.2. Visibilització i difusió de nous models de masculinitat			Alt
	PROPOSTA 5.3. Desenvolupar estratègies de discriminació positiva per afavorir que els homes s'incorporin a feines tradicionalment feminitzades.			Alt
	PROPOSTA 5.4. Impuls de polítiques públiques adreçades a homes des de les institucions referents en igualtat i feminismes			Alt
	PROPOSTA 5.5. Fomentar la sol·licitud de permisos de paternitat i altres mesures de conciliació des del teixit empresarial.			(només portal)

5. Conclusions

En aquest últim apartat es recullen els trets més característics del procés participatiu i les principals conclusions del mateix:

- Durant els mesos de setembre i octubre de 2020 ha tingut lloc el procés participatiu “Sistema de cures i ODS. Polítiques públiques per a la sostenibilitat de la vida”, basat en dues sessions en línia i la dinamització duta a terme a través del canal Participa.gencat.
- En la primera sessió de diagnosi van participar un total de 66 persones i 36 entitats. En la segona sessió d’elaboració de propostes van participar 42 persones i 35 entitats. Algunes d’aquestes persones van participar en ambdues sessions i d’altres només en una. A més, un total de 4 entitats va enviar propostes d’actuacions i polítiques –en concret 26 propostes– a través del portal Participa.gencat
- S’han recollit un total de 59 propostes, de les quals es reflecteixen en aquest informe 47, atès que algunes s’han fusionat perquè estaven molt relacionades i altres directament no s’han inclòs perquè haguessin aparegut de manera repetida.
- Les propostes elaborades o rebudes s’han estructurat d’acord amb els 5 eixos temàtics que s’havien dissenyat tenint en compte els resultats de la primera sessió: 1) treball professionalitzat en l’àmbit de la llar i de les cures; 2) treball de cures en l’àmbit familiar; 3) conciliació, jornada laboral i teletreball; 4) serveis públics-comunitaris; i 5) actuacions dirigides a homes.
- Els eixos on s’han fet més propostes són l’eix 1 i l’eix 4, amb 13 i 14 propostes respectivament. En canvi, en el cas de l’eix 5 només s’han realitzat 5 propostes.
- Tanmateix, hi ha propostes que tenen relació amb les temàtiques incloses en més d’un eix, ja que hi ha algunes qüestions que apareixen de manera transversal en els debats i reflexions sobre els sistemes de cures. Temes com a la necessitat de reconèixer i donar valor al treball de la llar i de les cures a través de campanyes públiques i de la dignificació de les condicions laborals de qui treballa en aquest sector, o la pertinència d’augmentar el suport i la cobertura dels serveis públics de cura són els principals temes o elements que d’una manera o altra han sortit en més d’un bloc.
- Aquestes 47 propostes serviran de guia per al disseny posterior de polítiques públiques en matèria de cures i conciliació que vol impulsar la Generalitat.

5.1. Recull de consensos i dissensos

En aquest apartat es realitza un resum de les aportacions que han generat més consens entre les persones participants i d’aquelles on s’ha produït un grau major de dissens, segons els diferents eixos temàtics. Abans, però, cal puntualitzar que, en termes generals, la majoria de propostes han despertat un grau de consens molt alt o alt. Tanmateix, s’ha de tenir en compte que el poc temps disponible en la sessió d’elaboració de propostes i el fet que aquesta s’hagi celebrat de manera telemàtica poden haver dificultat expressar els dissensos o opinions contràries a les hegemòniques. A continuació es fa una anàlisi d’aquests consensos i dissensos per cadascun dels eixos:

- **Eix 1:** les propostes enunciades desperten un grau de consens especialment significatiu. Totes les persones que van participar en el debat coincideixen a apuntar la necessitat urgent d’engegar línies d’actuació que es tradueixin en millores de les condicions laborals de les treballadores de la llar i de les cures. El grau d’acord

respecte a la pertinència d'intervenir a través de l'ITC, dur a terme campanyes de sensibilització o facilitar vies que permetin regularitzar la situació administrativa de les dones migrades que treballen en aquest àmbit, entre altres propostes, són defensades de manera unànime. Les úniques propostes que no despertin un acord evident són aquelles vinculades a la introducció de matisos concrets en l'aplicació de la "Llei de dependència". No obstant això, considerem que més que generar dissens el que ha succeït és que no han estat acompanyades de debat o l'expressió d'acord.

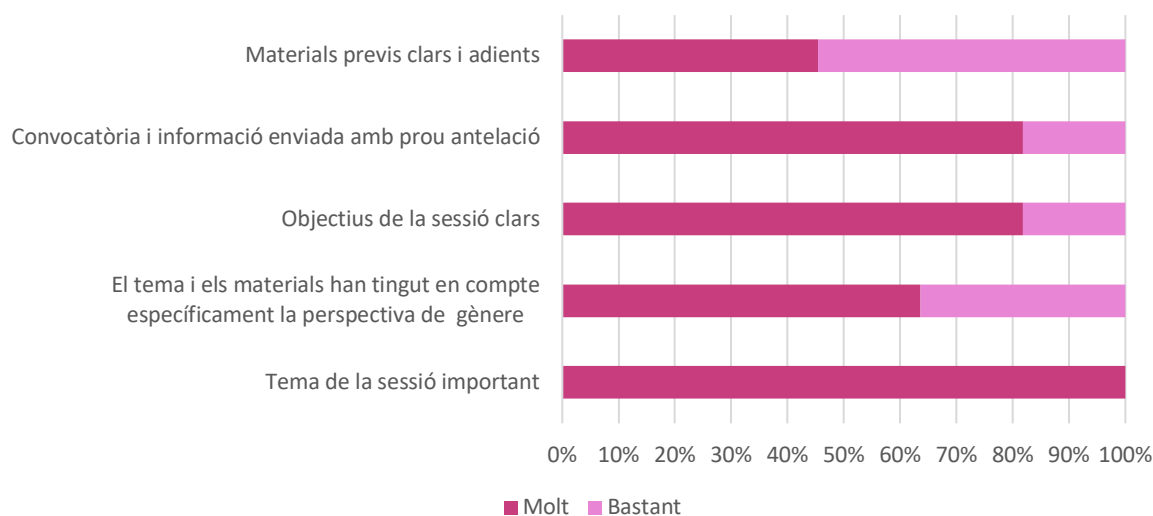
- **Eix 2:** aquelles propostes relacionades a la desvinculació de certs permisos com al de maternitat o paternitat de la relació de la persona amb el mercat de treball –de manera que de facto siguin drets socials–, el fet que el treball de cures generi cotització a la seguretat social o l'impuls d'actuacions adreçades a la millora de la qualitat de vida i la salut de les persones cuidadores en l'àmbit familiar són defensades amb un grau d'acord molt ampli.
- **Eix 3:** les propostes d'aquest eix estan molt enfocades a la regulació del teletreball, d'una banda, i al fet de donar suport a les empreses per a poder implementar-lo, de l'altra. Són enunciades amb un grau d'acord considerable, especialment aquelles que fan èmfasi en la necessitat d'engegar actuacions que garanteixin que l'extensió del teletreball no suposi en la pràctica una pèrdua de drets laborals ni un augment de la càrrega total de treball –treball productiu i treball reproductiu– per a les dones. La proposta en la qual comenten opinions amb matisos és la que té a veure amb l'extensió del treball per objectius, atès que hi ha situacions on aquest model pot dificultar la conciliació.
- **Eix 4:** les propostes que despertin un grau major d'acord estan relacionades amb la millora de l'atenció que ofereixen els serveis públics de previsió de cures, a través de nous models d'abordatge més centrats en la persona. També aquelles que apunten la necessitat que els poders públics assumeixin una major responsabilitat en la provisió de cures, a través de l'ampliació de la cobertura dels serveis públics o del suport a les iniciatives comunitàries. Tanmateix, les propostes que tenen a veure amb iniciatives comunitàries específiques (cohabitatge de gent gran, espais de criança compartida o rèplica del model de superilles socials) han generat menys debat, potser perquè en ser tan específiques una bona part de les persones participants en aquest eix no les coneix amb massa detall.
- **Eix 5:** totes les propostes presentades en aquest eix despertin un grau d'acord bastant significatiu. Els i les participants coincideixen a assenyalar la necessitat de donar continuïtat a les actuacions que ja existeixen enfocades a la sensibilització i la formació del col·lectiu masculí. No obstant això, es perceben certs matisos a l'hora d'identificar els temes principals sobre els quals han de girar aquestes actuacions: algunes persones posen l'èmfasi en la difusió de nous models de masculinitat i altres reivindiquen la necessitat de centrar-se més en el reconeixement per part dels homes dels seus privilegis i en la urgència que es corresponsabilitzin de les tasques de la llar i de la cura. Tanmateix, tant la proposta relacionada amb les actuacions de discriminació positiva per impulsar l'ocupació masculina en sectors tradicionalment feminitzats de l'àmbit de les cures, com la que fa referència amb la implicació de les empreses en l'impuls de la corresponsabilitat dels seus empleats, despertin també un gran de consens força significatiu.

Annex I. Resultats de l'enquesta d'avaluació

En aquest apartat s'inclouen els resultats de l'enquesta de valoració de la segona sessió (sessió de propostes). De les 42 participants d'aquesta sessió, 11 han contestat a l'enquesta, és a dir, el 26% de persones participants de la sessió.

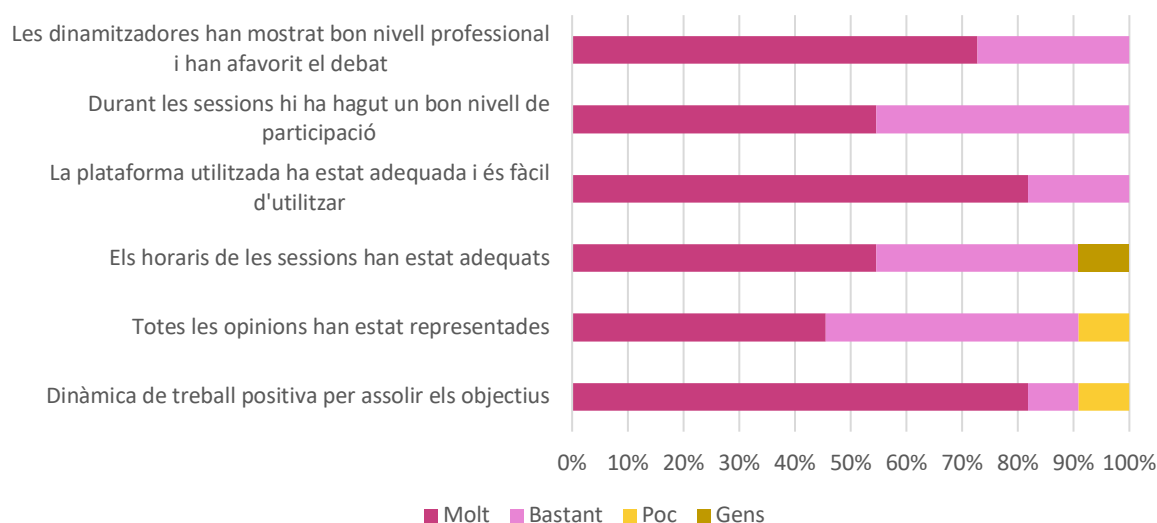
Pel que fa als aspectes relacionats amb la preparació de la sessió, la valoració general és bona en tots els aspectes. El més ben valorat és la temàtica de la sessió ja que totes les persones que han contestat consideren que és una tema molt important.

Gràfica I.1 Valoració de la preparació de la sessió

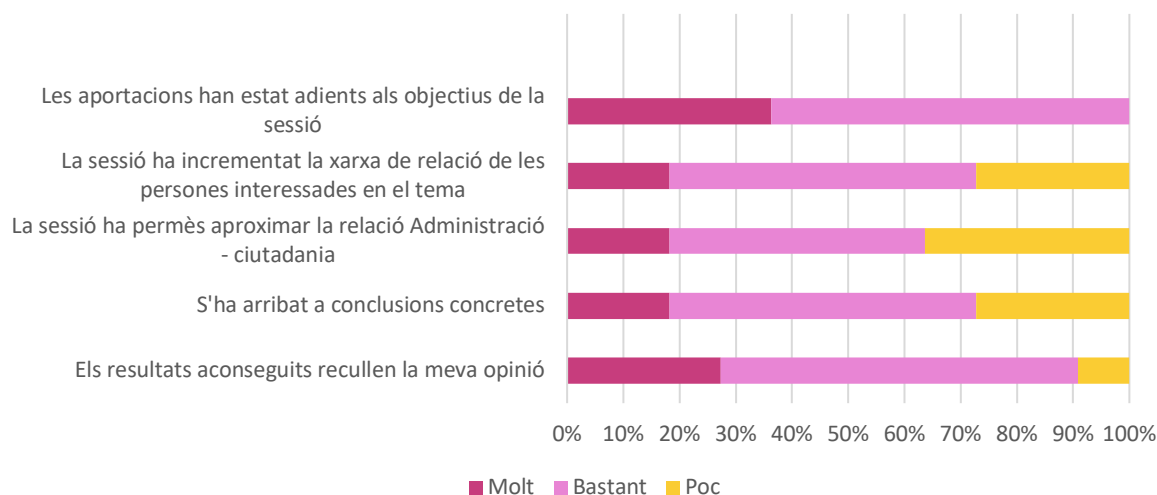
L'execució de la sessió també surt força ben valorada, especialment la plataforma utilitzada i la dinamització. L'horari de la sessió han estat l'aspecte menys ben valorat.

Gràfica I.2 Valoració de l'execució de la sessió

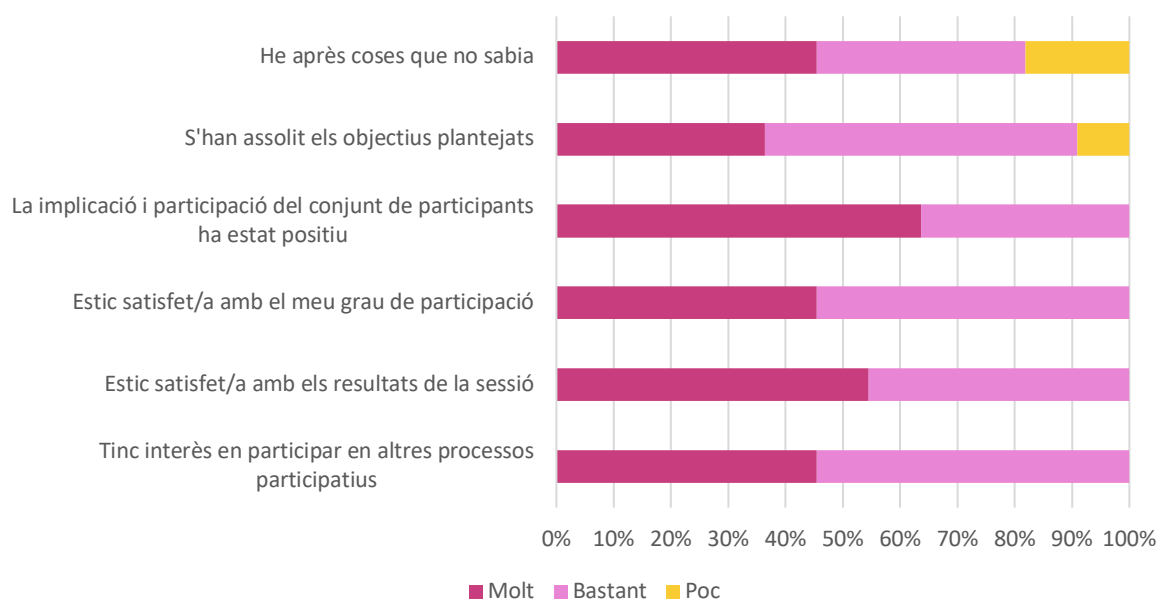
En valora força positivament l'adequació de les aportacions de les participants als objectius de la sessió. D'altra banda, altres aspectes relacionats amb la utilitat o rendiment de la sessió no han estat tant ben valorats, especialment la relació entre l'administració i la ciutadania.

Gràfica I.3 Valoració del rendiment de la sessió

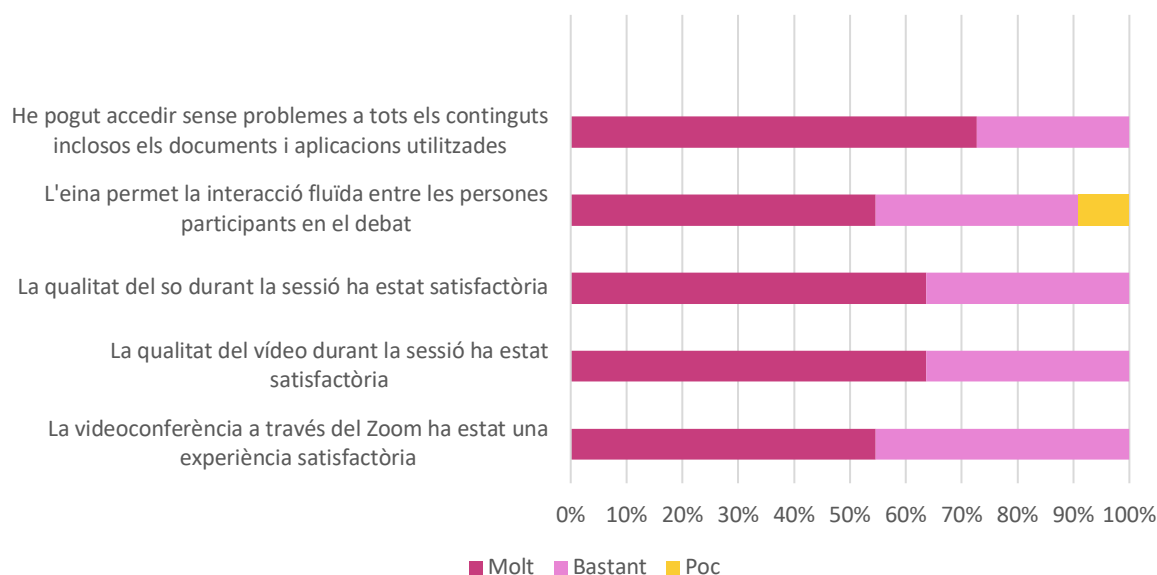
Les valoracions generals sobre la sessió són positives. Gairebé tothom ha contestat “molt” o “bastant” al grau de satisfacció amb els resultats de la sessió, amb la implicació de les participants i amb la pròpia participació. D'altra banda, per algunes persones la sessió ha servit poc per aprendre coses noves.

Gràfica I.4 Valoracions generals

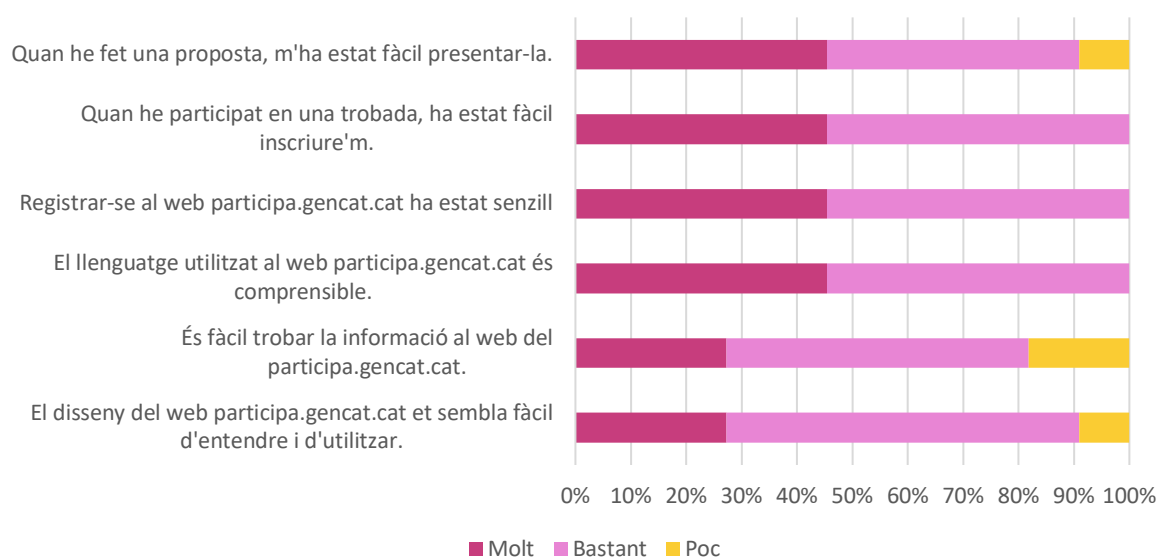
Pel que fa l'eina telemàtica utilitzada per fer la sessió en línia, la majoria de valoracions són positives en relació als diferents aspectes. La majoria de persones consideren que la qualitat de l'eina ha estat molt bona o bastant bona i que ha estat una experiència satisfactòria. L'aspecte menys ben valorat ha estat el fet que la plataforma sigui una bona eina per afavorir la interacció entre persones a l'hora de fer un debat.

Gràfica I.5 Valoració de la plataforma utilitzada

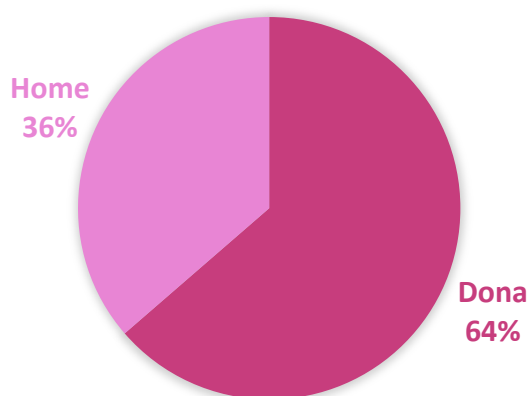
En general, el portal Participa.gencat es considera una eina bastant fàcil d'utilitzar. L'aspecte que es valora menys positivament és la facilitat per trobar informació en aquesta pàgina web.

Gràfica I.6 Valoració del portal Participa.gencat

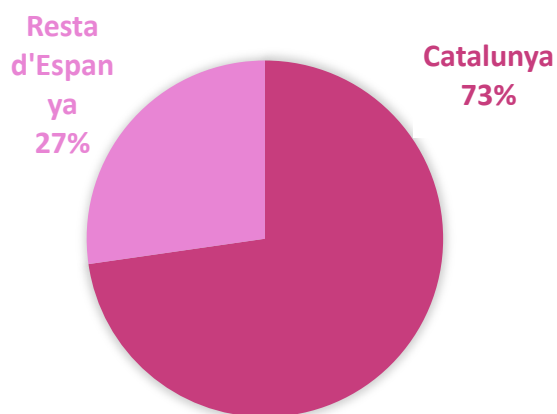

Pel que fa al perfil sociodemogràfic, a continuació es presenten les gràfiques de gènere, lloc de naixement, nivell formatiu i sector laboral. L'edat de les persones que han contestat al qüestionari i que han indicat la seva edat (no totes ho han fet) va dels 41 al 50 anys. Només una persona més jove, de 29 anys, ha contestat l'enquesta.

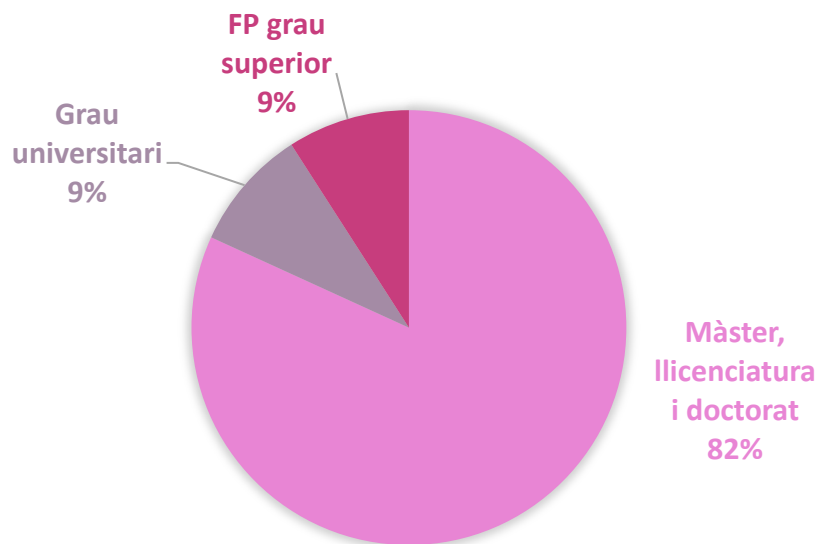
Gràfica I.7 Gènere

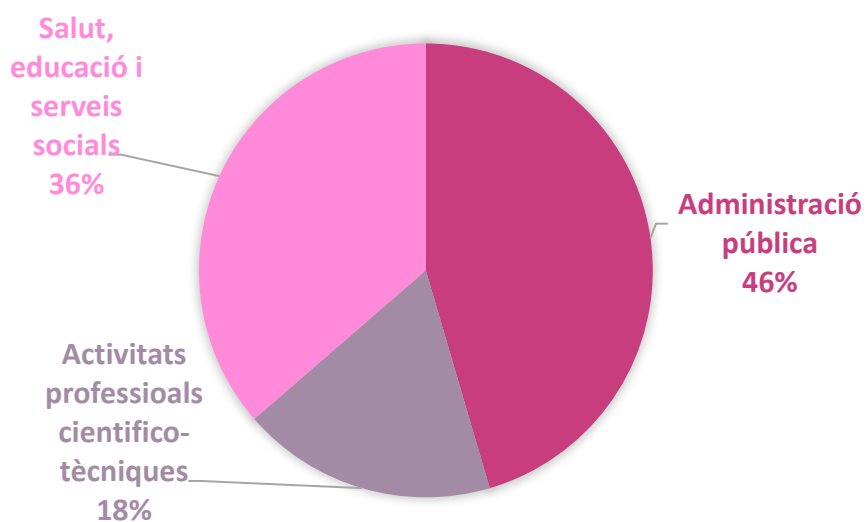
Gràfica I.8 Lloc de naixement

Gràfica I.9 Nivell formatiu

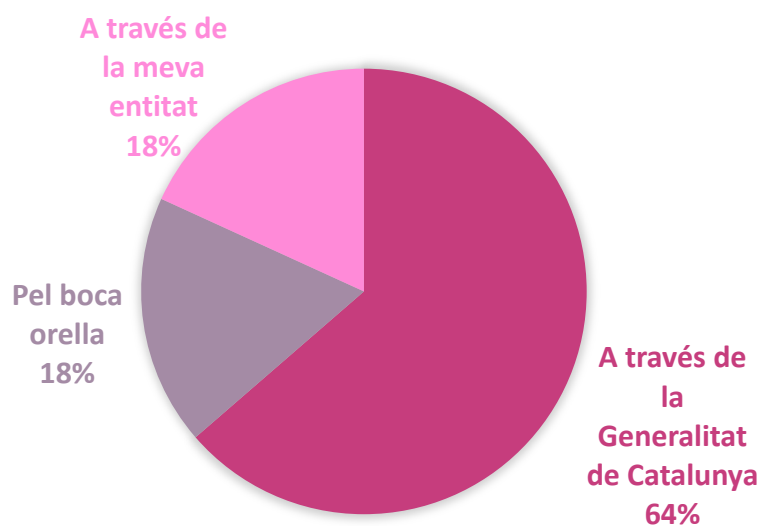

Gràfica I.10 Sector laboral de les persones que han contestat el qüestionari

Per últim, la següent taula mostra que la majoria de persones que han contestat l'enquesta (64%) han rebut la convocatòria a través de la Generalitat de Catalunya.

Gràfica I.11 Convocatòria de la sessió

Annex II. Programa de la sessió de diagnosi

12:00 – 12:15 – Benvinguda institucional

Laura Martínez Portell. Presidenta de l'Institut Català de les Dones.

Mireia Mata i Solsona. Directora general d'Igualtat

Bernat Solé Barril. Conseller d'Acció Exterior, Relacions Institucionals i Transparència.

12:15 – 13:15 – Ponència sobre polítiques de cura i conciliació.

Núria Vergés i Bosch. Professora lectora al Departament de Sociologia de la UB i membre del grup COPOLIS de la mateixa universitat. És integrant d'Alia, associació de dones per la recerca i acció, i del seminari interdisciplinari de recerca feminista SIMREF. Ha sigut coordinadora del dossier sobre feminismes de la revista IDEES.

Sara Moreno i Colom. Vicerectora d'Alumnat i Ocupabilitat i professora de Sociologia a la UAB i investigadora del Centre d'Estudis Sociològics sobre la Vida Quotidiana i el Treball i de l'Institut d'Estudis del Treball.

Rosa Roig i Berenguer. Doctora en Ciències Polítiques, professora associada de la Universitat de València (UV) i membre de l'Institut Universitari d'Estudis de les Dones de la UV així com de l'ECPR *SteeringCommittee on GenderandPolitics*.

13:15 – 14:00 – Debat participatiu

Wendy Espinosa. Tècnica de la Cooperativa Mujeres Pa'lante.

Montse Pineda Lorenzo. Vicepresidenta segona del Consell Nacional de Dones de Catalunya (CNDC).

Cristina Sánchez Miret. Doctora en Sociologia i Directora del Departament d'Empresa de la Universitat de Girona.

14:00 – Cloenda

Jordi Foz Dalmau. Secretari de Transparència i Govern Obert. Departament d'Acció Exterior, Relacions Institucionals i Transparència.

Bibliografia

- Fulladosa-Leal, Karina; Escobar, Isabel; Echeverría, Rocio; i Fernández, Lissette (2019): ["Sobre drets, reivindicacions i polítiques amoroses entorn de les feines de la llar i les cures"](#), a *Idees*, 47.
- Verge Mestre, Tània; Riu Pascual, Carme; Pineda Lorenzo, Montse ; Ortiz Monera, Rosa M. ; i Romaní Draper, Montse (2019): ["Imaginant una República Feminista"](#), a *Idees*, 47.
- Vivas, Esther (2019): ["Maternitats desobedients"](#), a *Idees*, 47.
- Mata i Solsona, Mireia (2019): ["Feministes, anem per feina!"](#), a *Idees*, 47.
- Poveda, Carme (2017): [Quantificació econòmica del treball domèstic i de la cura de persones no remunerat a Catalunya](#), Observatori Dona Empresa i Economia de la Cambra de Comerç de Barcelona.
- Poveda, Carme (2020): [Impacte econòmic d'una política de llars d'infants universal i gratuïta a Catalunya en clau de gènere. Una visió comparada amb Europa i Espanya](#), Observatori Dona Empresa i Economia de la Cambra de Comerç de Barcelona.
- Serrano Olivares, Raquel (2019): ["Causes i abordatge de la bretxa retributiva de gènere"](#), a *Idees*, 47.
- ["Institut Català de les Dones: 30 anys obrint camí des de les institucions"](#), Entrevista amb Laura Martínez Portell, presidenta de l'ICD, a *Idees*, 47.
- ["Feminismes: Les xifres"](#). Recull d'indicadors, a *Idees*, 47.

Ponències de la sessió "Estat de la qüestió en matèria de cures i conciliació", Seminari *Sistema de cures i ODS. Polítiques per a la sostenibilitat de la vida*. 2020, Participa.gentcat:

- Moreno Colom, Sara: [De la conciliació a la dimensió pública de la vida quotidiana](#).
- Roig Berenguer, Rosa: [El teletreball pot resoldre el problema de la conciliació laboral, personal i familiar?](#) Rosa Roig Berenguer
- Vergés Bosch, Núria: [Com generem polítiques de conciliació feministes i fomentem coresponsabilitats?](#)

participa.gencat.cat

Generalitat
de Catalunya